omni peccato nos ſeruat immunes ſicut timoꝛ iudicij
⁊ timoꝛ ſupplicij. Quarto ꝑ motum moderatum. quia
dicit metriſta. Et vicium capiunt ni moueant̄ aq̄. Mo
tus moderatus eſt variatio ⁊ ꝯtinuatio ſanctaꝝ occu
pationum que excludūt ocium qḋ inducit maxime pu
tredinem libidinis. ſicut patet de zodomit̄ꝭ Ezech. xvj.
Saturitas panis ⁊ ocium. Jdeo dicit Ouidi⁹ in de re
medio amoꝛis. Ocia ſi tollas pꝛire libidinis arcus. Quin
to impedit̄ putrefactio peccati ꝑ magnitudinem rei. qꝛ
res magna magis reſiſtit putrefactioni q̄ꝫ parua. Jſto
modo moꝛaliter magna dignitas gradus ſiue ſtat⁹ pſo
ne dꝫ eum ꝓſuare a coꝛruptione peccati. qn̄. ſ. homo re
cogitat q̄ꝫ ſit ꝓlatus. ⁊ q̄ꝫ habet curam animaꝝ. recipit
honoꝛem a ſubditis ⁊ beneficia quibꝫ omnino eſt indi
gnus niſi bene viuat. Quia dic̄ Ariſt. iiij. Ethico. Pra
uus non eſt honoꝛe dign⁹. Sicq̄ꝫ ex ipſa ſue dignitatis
magnitudine. facit ſibi ſtimulum bone vite. Inter iſta
q̄nq̄ꝫ putrefactionis impedimenta ꝓcipuum eſt diſci
plina. que vitam gr̄e a putrefactione ꝓconſuat. Juxta
illud Prouer. vj. Mandatum lucerna ⁊ lex lux ⁊ via vi
te increpatio diſcipline. Jdeo dic̄ hic. Diſciplina pacis
ſuꝑ eum. ſ. hominem. ⁊ eum a pctō ꝓconſeruet.

Feria quinta. In cena domini.

Accipite ⁊ comedite hoc

eſt coꝛpus meum Math. xxvj. Ariſt. de regi.
ꝓncipum ad Alexan. ſic inquit. Semꝑ reue
ra ſic ponat̄ cibꝫ coꝛpis vt appetitus cibi vlterioꝛ rema
neat aliqualis. Cui ꝯcoꝛdat Johan. meſue in ꝓma pra
ctica. Eſuriente adhuc ſtomacho ceſſandum eſt a cibo.
Et ratio eſt. qꝛ nimi⁹ cibꝫ naturaꝫ grauat. ſtomachum
inficit. toꝛtiones generat. malos humoꝛes augmentat.
vomitum ⁊ faſtidium ꝓuocat. caloꝛem naturalem ſuf
focat. oſſium ⁊ neruoꝝ ꝯtractionē̄ cauſat. vlcera ⁊ apo
ſtemata ꝓcurat ⁊ moꝛtem accelerat. ⁊ ſi tunc homo im
moderate manducat nō moꝛtem effugiet. ſꝫ citius mo
riet̄. Quando econtra cibꝫ eſt nimis paucus naturam
debilitat. viſum ⁊ ſenſum hebetat. fluxū capilloꝝ ⁊ cal
uiciem generat. tuſſim ⁊ ethicam accelerat ⁊ coꝛpus at
tenuat. peioꝛes infirmitates q̄ꝫ repletio cauſat. Jdeo di
xit Ypocras in amphoꝛiſmis q̄ꝫ in tenuibꝫ dietis maxi
me peccant egrotantes. Cibꝫ igit̄ ſi medium inter hec
teneat rem ꝑditam reſtaurat. vͥtutem cōſuat. caloꝛem
temperat. ingenium acuit. vires operandi tribuit. ſani
tatem ꝑficit ⁊ cuſtodit. ⁊ ſalubꝛem ſomnum inducit. vt
dicit Auic. li. vj. c. xvj. Et hoc fit cū homo tantū come
dit q̄ꝫ cum appetitu a cibo ceſſet ⁊ deſiſtit. Spūaliter ꝑ
cibum intellige venerabile xp̄i ſacramentum. De quo
canit̄. Ecce panis angeloꝝ: factus cibꝫ viatoꝝ: vere pa
nis filioꝝ non mittendus canibꝫ. Jſte cibꝫ ſaluberrim⁹
ſancte eucariſtie ita eſt ſumēdus a q̄libet xp̄ifideli. vt
in eo maneat deſiderium felicitatis ⁊ gaudium inter
num ⁊ appetit⁹ celeſtis. ſm illud Caſſiani in colla. pa.
Precunte ⁊ ſequente anime deſiderio cibꝫ ſumendus ē
eucariſtie hui⁹ ſancte. Sicut ſumpſit hūc cibum bea
ta Monica mater beati Aug. de qua legit̄ q̄ꝫ q̄dam die
poſt ſumptionem hui⁹ ſacramenti. tant⁹ appetit⁹ cele
ſtis in ipſa remanſit q̄ꝫ ad vnum cubitum a terra eleua
ta fuit. ⁊ in ſpū rapta clamauit. Volem⁹ ad celum. que
poſtea reuerſa ad ſeipſam interrogata ab Auguſtino fi
lio ⁊ alijs q̄ aderant. q̄dnam ei accidit. tacuit. Sed de
mum q̄ſi compulſa rn̄dit. Coꝛ meum ⁊ caro mea exul
tauerunt in deum viuum. Ecce cum q̄nto deſiderio ac
cepit. q̄ntumq̄ꝫ deſiderium hui⁹ ſalutiferi cibi in ea re
manſit. Jta etiam in ꝓmitiua eccleſia magna deſideria
in ſanctis hominibꝫ remanſerunt q̄ quotidie hūc ꝓcoꝛ
dialem cibum ſumebant. Sicut adhuc fuit tempꝫ Ca
lixti pape. q̄ fuit q̄rtus poſt be. Petrum. Et dī de ꝯſe.
di. ij. c. Peracta inquit conſecratione ꝯmunicent om
nes q̄ noluerint carere eccleſiaſticis liminibꝫ. Sic enim
apl̄i docuer̄t. ⁊ ſancta Romana eccl̄ia tenet. Sꝫ poſt
ea tepeſcente deuotione. qꝛ ex freq̄nti ſumptōe hui⁹ be
nedicti cibi nullum deſiderium in multis remanebat.
Statuit Fabian⁹ papa. vt hꝫ de ꝯſe. di. ij. c. Et ſi nō fre
quentius ſaltem ter in anno homines ꝯmunicent. In
paſcha. penthecoſten ⁊ natali dn̄i. vt ſic deſideria vlte
rioꝛa in hominibꝫ remanerēt. Sic hodie ſb̄ ꝓcepto ſta
tuit Innocenti⁹ tercius. vt ſemel in anno fideles ꝯmu
nicarent. vt de peni. ⁊ remiſſio. Omnis vtriuſq̄ꝫ ſexus.
Et ad hoc dic̄ hic dn̄s ꝓcipiendo. Accipite ⁊ comedite.
hoc eſt coꝛp⁹ meū. q̄ ſunt v̄ba thematis ꝓaſſumpta. In
quibꝫ inquam v̄bis domin⁹ duo ꝓncipaliter facit circa
coꝛpus ſuum gloꝛioſum. Primo allicit ad accipiendum
ibi. Accipite ⁊ come. Secundo inducit ad credendum
ibi. hoc eſt coꝛpus meum. De ꝓmo eſt notandum. Aui
cēna li. medicinalium dic̄. Qꝛ non eſt ꝯueniens ambu
lare in hyeme ieiuno ſtomacho. ſꝫ bonuꝫ eſt ꝓus ꝓliba
re triticeum panem aſſatam carnem. ⁊ bonum vinum
hauſtare. qꝛ vt dicit auctoꝛ ꝓꝓie. li. ix. In hyeme ē mag̃
appetitus cibarioꝝ. Quia ſm Ypocratem ventres tūc
ſunt calidioꝛes. ⁊ cum calidum non hꝫ in qḋ agat agit
in ſeipm̄. ⁊ ſic coꝛrumpit ſtomachum. Moꝛalit̄ ꝑ tem
pus hyemis eſt tempus aduerſitatis vel tribulatōnis
deſignādum quam xp̄c habuit cum ad ſuam paſſionē̄
appropinq̄ret. Jō ad lr̄am voluit ꝓlibare de pane azi
mo ⁊ triticeo. ⁊ de carne aſſata agni paſchalis. ⁊ de ge
nimine vitis. i. de vino qḋ generat̄ de vite. Jdcirco dī
Math. xxvj. Prima die azimoꝝ. q̄ erat q̄nta feria ho
dierna. in cui⁹ veſꝑe agnus paſchalis erat immolādus
vt hꝫ Mar. xiiij. Acceſſerūt ad Jhm̄ diſcipuli di. Vbi
vis parem⁹ tibi comedere paſcha. i. agnum paſchalem
Nam ꝓꝓiam domum xp̄c non habuit. ſicut ꝯq̄rebat̄
Lu. ix. Vulpes foueas hn̄t. ⁊ volucres celi nidos. fili⁹
autem hominis nō hꝫ vbi caput ſuum reclinet. Jdeo
dixerunt vbi vis. q. d. Tu es deus cui⁹ volūtati nemo
reſiſtere pōt. vbi vis fiet tibi ibidem. Et dixit Petro et
Johanni. Jhs Lu. xxij. Jte in ciuitatem. ſ. hiřlm. ⁊ in
ueniet̄ hominem occurrere vobis amphoꝛaꝫ ſm Lu. ⁊
ſm Mar. xiiij. baiulans lagenam. Quod ꝯcoꝛdat Au
guſti. in ꝯcoꝛ. euangeliſtaꝝ di. Terrea erat lagena ideo
amphoꝛa vel lagena dici poterat. Amphoꝛa erat in ma
teria: ſꝫ lagena in foꝛma. Hunc igit̄ hominem lagenaꝫ
poꝛtantem ſequimini quocunq̄ꝫ introierit. ⁊ dicite do
mino domus. Magiſter dicit. Tempus meum. ſ. pati
endi. ſ. quod eſt ab eterno a deo oꝛdinatum. in lege ꝓfi
guratum ⁊ a me amoꝛe hominum deſideratum. ꝓpe eſt
vt dicit Math. Quia in craſtino. ideo apud te in do
mo tua faciam paſcha. i. comedam agnum paſchalem.
cum diſcipulis meis. Et ipſe oſ̄det vobis cenaculum
grande ſtratum. i. magnum ⁊ honoꝛifice preparatum.
illic parate nobis. vt dī Mar. xiiij. ⁊ Lu. xxij. Euntes
autem diſcipuli. ſ. Petrus ⁊ Johannes inuenerunt ſic
dixit illis Jhs ⁊ parauerunt paſcha. i. agni paſchalis re
fectionem. ⁊ dicit Marcus. Veſpere autem. ſ. ferie q̄n
te facto venit Jhs ⁊ diſcumbebat cum duodecim diſci
pulis ſuis ſicut pius pater cum filijs. Et dicit Criſoſt.
Mirabile fuit valde q̄ꝫ ille ſuſcepit xp̄m nō ſolum igno
rans. ſed quaſi neſciens conſequi ſe inimicicias iudeo
rum. ſed contempſit odium eoꝛum diuinitus inſpira
tus. et edentibꝫ illis Math. xxvj. dicit glo. ſm conſue
tudinem ⁊ preceptum legis Exodi. xij. vbi dicitur ſic.
Comedetis illum. ſ. agnum paſchalem. renes veſtros
accingetis ⁊c. Et vt infra dicetur. Cum igitur ſic co
mederent ait illis. Vt dicitur Luce. xxij. Deſiderio de
ſideraui. id eſt valde deſideraui hoc paſcha mandu
care vobiſcum anteq̄ꝫ patiar. Ammodo dico vobis.
Non manducabo vobiſcum hoc. ſcilicet paſcha.

figuratum. donec impleat̃ in regno dei.i. donec ſacra-
mentum corporis ⁊ ſanguinis mei. quod in hoc veteri
paſcha ſpũaliter intelligit̃ in regno dei celebret̃. vt dicit
glo.q.d. Non comedam ammodo vobiſcum in figura
ſed in veritate. Pro doctrina communicãtium eſt no-
tandum per agnum paſchalem ſpũaliter figuratus eſt
xp̃c.quia ſicut ille agnus paſchalis quem comedebant
iudei fuit agnus ſine macula.Exo.xij. Sic xp̃c qui ſu-
mit̃ a populo xp̃iano eſt agnus dei tollens peccata mũ
di Joh.j. ¶ Et ſine macula.q2 peccatum non fecit. nec
inuentus eſt dolus in lingua eius.j. Pe.ij. Iſtum itaq3
agnum mundiſſimum quicunq3 ſumere volunt debẽt
obſuare ritum comedẽdi iudeis p̃ceptum. vt agnũ pa
ſchalem comedant cum lactucis agreſtib9 ⁊ hoc lr̃aliter
fiebat ad ſuandum amaritudinem quam ſuſtinuerũt
in ſuitute egypti. Sed moraliter in hoc ſignificabat̃.q̃-
cunq3 vult agnum paſchalem xp̃m comedere debet p̃-
mo ⁊ p̃ncipalit̃ amaritudinem de peccatis commiſſis
h̃re. Jux̃ illud Yſa.xxxviij. Recogitabo tibi omnes an
nos me.in ama.ani.m.q2 amaritudo penitentie q̃tuor
facit. Primum eſt ꝙ xp̃m reconciliat Jere.xviij. Si pe
nitentiam egerit gens illa a malo ſuo qđ locut9 ſum ad
uerſus illam agam ⁊ ego pñiam ſup malum qđ cogita-
ui vt facerem ei. Ecce mirabilis modus recõciliationis
tanti domini q̃ vult q̃ſi ad paria iudicari cum homine
ſuo ſuo.ſi homo vult penitere.i.ad modum penitentꝫ
ſe h̃re. Sic ⁊ nobiles tempales pulcrum vindicte gen9
reputauer̃t ignoſcere noxijs. ⁊ penitentib9 ꝯcedere ve-
niam poſt reatum vt dicit Petr9 rauen̄.in q̃dam ſmo
ne. Scđm eſt ꝙ angelos letificat. Jux̃ illud Luce.xvj.
Gaudium eſt angelis dei ſup vno pctõre penitentiam
agente. Et dicit Robertus hol.ſup illud Sap̃.lectiõe
cxlix. Gaudent angeli de pñia pctõris ꝓpterea. Primo
q2 vident ſue anime cuſtodem commiſſum tamglorio-
ſum factum. Sicut medic9 gaudet qñ videt ſue cure cõ
miſſum repatum ⁊ ꝯſuete valitudini reſtitutum. Se-
cundo q2 vident ex pctõrib9 cõuerſis ſuum adimpleri
numerꝫ ⁊ ruinam. Tercio q2 vident ſe ad laudandum
deum tale habere ꝯſortium. Tercium eſt ꝙ amara pe-
nitentia velut agreſtis lactuca noſmetipſos reformat.
Dicit enĩ Boeci9 li.iiij.pſa.iij. Homo ſm varia vicia
quib9 indulget in naturam beſtiarꝫ transformat̃. ſicut
inq̃etus in lingua compat̃ cani.callidus vulpi.accidio
ſus aſino.⁊ ſic de alijs. Ratio eſt.q2 anima hominis eſt
mollis ſicut cera que cito recipit effigiem illi9 rei cui im-
p̃mit̃. Si enĩ applicat̃ ſigillo cui impᷓſſa eſt figura leonis
induet cera effigiem leonis. Si v̊o cera applicet̃ ſigillo.
cui inſculpta eſt figura lupi vel vulpis.cera conſimilem
induet formaꝫ. Iſto mõ anima rerꝫ quib9 ſe p amorem
applicat effigiem induet ⁊ in illas ſe transformat. Jdeo
dicit Hugo in ſolilo.de arra anime. Ea eſt vis amoris
vt talem te eſſe neceſſe ſit q̃le eſt illud qđ amas. ⁊ cui p
affectum ꝯiũgeris ⁊ in ipſi9 ſimilitudinem dilectionis
ſocietate transformeris. Quartum eſt ꝙ demones ꝯfu
tat. Vehement̃ enĩ ꝯfidim9 qñ corꝫ p̃uidem9 ꝯſilium ⁊
corꝫ eijcim9 laqueum vel carcerem ꝙ a ſuis p̃ncipib9 g̃-
uius affligunt̃.ſicut cuſtos carceris p euaſione latronũ
punit̃. Valde ergo agitant̃ inuidia qñ vident nos eis
ſimiles ⁊ difformatos p pctm̃ iterꝫ p ſacr̃m pñie reſtitu-
tos.qđ ſacr̃m pñie nullo mõ eis ꝯcedit̃. Vñ de homi-
nib9 dic̃ Petrus.ij. Pe.iij. Non tardat deus ꝓmiſſis
ſ3 pacient̃ agit ꝓpter nos nolle aliquem pire.ſ3 ad pñiaꝫ
reuerti.ideo neceſſe eſt ꝙ agnum paſchalem xp̃m ihm
cum lactucis agreſtib9 amare pñie ꝓ pctis p̃ ceteris re-
uerent̃ comedam9. Quarto fuit p̃ceptum iudeis vt agnũ
paſchalem comederent aſſum tm̃ igni nõ crudum.nec
coctum in aq̃. In q̃ moralit̃ inſtruimur vt in vera dile-
ctione xp̃m verꝫ agnum ſumam9.q2 dic̃ glo. Illi come-
dunt aſſum igni q̃ h̃nt cor excoctum p amorem. ⁊ ſapi
dum p deuotionem. Illi comedunt crudum q̃ h̃nt cor
crudum.i.non coctum.qui habent cor inſipidum.i.nõ
ſapidum ſapore deuotionis. Jdeo dñt fideles hunc ve
rum agnũ comedere corde ignito ex vero amore.q2 eſt
ſacramentum amoris. Vñ Clemens.v.de reli.⁊ vene.
ſanc.in clemen.ſi dñm.dicit. In inſtitutione hui9 ſacri
dixit ipſe domin9 apl'is. Hoc facite in meam ꝯmemo-
rationem.vt p̃cipuum in ſignum memoriale ſui amo-
ris eximij quo nos dilexit eſſet nobis hoc p̃celſum ⁊ ve
nerabile ſacm̃ẽtum. Tercio fuit eis p̃ceptum ꝙ caput
cum pedib9 ⁊ inteſtinis vorarẽt. Spũaliter caput agni
xp̃i eſt deitas ſua q̃ ſimilis ⁊ eq̃lis eſt deo patri.de quo.
j.Cho2.xj. Caput xp̃i deus. Sed p pedes ſignificat̃ ca-
ro q̃ eſt infima in ipſa natura. p inteſtina v̊o intelligit̃
anima xp̃i.⁊ hec omnia debem9 nobis p fidem incorpa
re. Debet enim q̃libet volens manducare hũc agnum
mitem xp̃m credere ꝙ in ſacr̃o hec tria veracit̃ ꝯtineat̃.
deitas caro de v̊gine aſſumpta ⁊ anima ſanctiſſima.q2
dic̃ ſan.Amb.li.đ ſacra.⁊ ponit̃ de ꝯſe.di.ij.c.panis.ij.
Jdem allegat mgr̃ li.iiij.di.ix.c.iiij. Nꝫ panis eſt in al-
tari vſitatus ante verba ſacra.vbi autem acceſſerit ꝯſe
cratio de pane fit caro xp̃i. Et h.Aug.in li.ſen.Proſpe
ri.⁊ de ꝯſe.di.ij.c.ſacrificium. In ſpecie inq̃t panis ⁊ vi
ni quam videmus res inuiſibiles.i.carnem ⁊ ſanguinẽ
xp̃i honorem9. Item Euſebi9 emiſſin9 de ꝯſe.di.ij.c.q2
corpus. Inuiſibilis inq̃t ſacerdos.i. xp̃c viſibiles crea-
turas in ſubſtantiam corpis ⁊ ſanguinis v̊bo ſuo ꝯſec̃-
ta poteſtate commutat. Ex his vt dicit mgr̃ vbi ſupa.
Conſtat verꝫ corpus xp̃i ⁊ ſanguinem in altari eſſe im-
mo integrum xp̃m ſub vtraq3 ſpecie ⁊ ſubſtantiam pa
nis in corpus.viniq3 ſubſtantiaꝫ in ſanguinem ꝯuerti.
Sed in hac fide multi errauerũt. quorꝫ vn9 p̃ncipalis
fuit Berengari9 eccl'ie Andegauenſis dyaconus.q̃ di-
xit ꝙ poſt ꝯſecrationem nõ eſſet in altari verꝫ corp9 xp̃i
⁊ ſanguis.ſ3 ſolum dixit ibi eſſe ſacramẽtum.i.ſpẽm pa
nis ⁊ vini.vt dĩ de ꝯſe.di.ij.c. Ego berengarius. Iſte er
ror fuit nimis deteſtandus.ex eo ꝙ omnes adorantes
ydolatriam committerent.q2 adorant verꝫ corpus xp̃i
qđ traxit de virgine glorioſa. immo verꝫ filium dei do-
minum nr̃m Jhm xp̃m.q̃ tamen ibidẽ in humana na
tura nõ eſſet. vt dicit illa hereſis. ⁊ certe valde ridiculo-
ſum eẽt ꝙ deus faceret illud maximum miraculum. ꝙ
transſubſtantiaret ſubſtantiam panis in corpus ſuum
⁊ vinum in ſanguinem. ⁊ ſtatim ibi deſineret eſſe corp9
ſuum ⁊ ſanguis eius.ita ꝙ accidentia remanerent. Jđ
q3 victus dict9 Berengari9 de hereſi coram papa Ni-
colao ⁊ centum.xiij.ep̃is iſtum errorꝫ reuocauit.vt de
ꝯſe.di.ij.vbi ponit̃ forma reuocationis.c. Ego Beren
garius indignus eccl'ie ſancti Mauricij andegauenſis
dyaconus cognoſcens veram catholicam ⁊ aplicam fi
dem anathematizo omnem hereſim ⁊ p̃cipue eam de q̃
hacten9 infamat9 ſum. q̃ aſſerere conat̃ panem ⁊ vinũ
que in altari ponunt̃ poſt cõſecrationem ſolummodo
ſacramentum ⁊ nõ verum corpus ⁊ ſanguinem domi-
ni nr̃i Jhu xp̃i eſſe ⁊ non poſſe ſenſualiter niſi in ſolo ſa
cramento manib9 ſacerdotum tractari vel frangi aut fi
deliũ dẽtib9 atteri. Conſentio autem ſancte romane ec
cleſie ⁊ corde ⁊ ore ꝯfiteor de ſacr̃o dñice menſe eandem
fidem me tenere quam dñs venerabilis papa Nicola9
⁊ hec ſancta ſynodus auc̃te euangelica ⁊ aplica tenẽdã
tradidit mihiq3 ꝯfirmauit.ſ.panem ⁊ vinum q̃ in alta-
ri ponunt̃ poſt ꝯſecratõꝫ nõ ſolum ſacr̃m. Sꝫ etiaꝫ ve-
rum corpus ⁊ ſanguinem dñi nr̃i Jhu xp̃i eſſe. Et ſen-
ſualit̃ nõ ſolum ſacr̃m.ſ3 in veritate manib9 ſacerdotuꝫ
tractari.frangi.⁊ fidelium dentib9 atteri. iurans p ſan
ctam ⁊ homouſion trinitatem ⁊ p hec ſacroſancta euã
gelia eos qui ꝯ hanc fidem venerint cum dogmatib9 ⁊
ſectatorib9 ſuis eterno anathemate dignos eſſe
pronuncio. Quod ſi egoipſe aliquando contra hoc ali-
quit ſentire aut p̃dicare preſumpſero canonum ſeueri-
tati ſubiaceam.quam reuocationem diligens lector at

tendere debet diligenter ne incidat in errorē magis pi-
culoſum. Nam ex illa reuocatione quidam referebant
ꝙ corpus chriſti eſſentialiter frangitᷣ ⁊ diuiditᷣ manib
ſacerdotum quod non eſt. Ideo quando dicitᷣ in reuo-
catione: ⁊ ſpūaliter nō ſacramentū. ꝫ in veritate mani-
bus ſacerdotū tractari. frangi ⁊ fidelium dentib atte-
ri. hoc totū referri debet ad accidentia. ſ. ad ipſas ſpeci-
es q̄ tractanᷣ manib ſacerdotib frāgūᷣ. ⁊ fideliū dēti
bꝰ atterunᷣ. Et ibi ſub illis ſpēb fractū totū corpꝰ chri
ſti exiſtere integrū et ꝑfectum eſt credendū. ꝓut pleniꝰ
docet glo. ſup. c. Ego Berengarius. Et infra. c. ſi doce
tur. Reprobatᷣ etiā ille error per illud quod habetᷣ in. c.
ſi dominū. in clementꝉ. vbi ſupra vbi dicitᷣ. In hac vera
ſacramentali xp̄i cōmemoratione Jeſus chriſtus p̄ſens
ſub alia quidem forma. in ꝓpria aūt ſubſtantia eſt nobi
ſcum. Narrat etiā ſanctus pater Arſenius in vitaſpa-
trum ꝙ quidā pater ſanctus magne vite ſed idiota et
ſimplex nō ꝑ maliciā ſed ex ſimplicitate dicebat ꝙ in ſa
cramento nō erat corpus xp̄i verum ꝫ ſolum eius figu
ra ſub ſpecie panis. Quod cū ſancti duo patres intelle-
xerunt ip̄m arguebant dicentes. Nonne credere debe
mus ſm̄ ſedem apliçā. ꝙ panis quē ſumimus nō ſm̄
figuram. ſed in veritate ſit corpus chriſti. quia ſicut deꝰ
in principio de puluere terre fecit hominē verum: ⁊ nō
ſm̄ figuram tm̄ ad eius imaginē. ita credimus ꝙ quā-
tūcūqꝫ dixit. hoc eſt corpus meū. vere et nō ſm̄ figuraꝫ
fuit ibi corpus chriſti. Qui cum ꝑ rōnem ſenem de ſua
dubitatione trahere non poſſent: dixerūt ad eū. Dep̄-
cemur cōiter ꝑ iſtam hebdomadā vt deus huiꝰ rei ape
riat veritatem. qđ verbū ſenex cū gaudio recepit dicēs
Domine tu noſti ꝙ nō ꝑ maliciā incredulus ſum huiꝰ
rei ꝫ ꝑ ignorantiā. ſi erro reuela mihi dn̄e qđ verum eſt
Omnib aūt illis orantib diu: die dn̄ico iuerunt ad ec
cleſiam vt myſteria celebrarent. Viſum eſt illis trib ſo-
lis ꝙ puerulus in altari iaceret qđ angelus dn̄i in ſacri-
ficium obtulit cū p̄ſbyter panē deo offerret. ⁊ cuꝫ p̄ſbr
frangeret panem angelus puerꝝ iſtū in fruſta cōcidit. et
cū ſenex ad cōionē accederᷣ: data ē ei caro pueri cruenta
ta. Tūc exclamauit di. Credo dn̄e ꝙ panis hic in alta-
ri poſitꝰ ſit corpꝰ tuū. ⁊ ī calice ſit ſanguis tuꝰ. Et ſtatim
ex illa caro verſa eſt in panē ſm̄ myſteriū ſacramenti.
quē cū ſumma deuotione ſumentes deo gratias egerᷣt.
¶ Sacerdos etiā quidā deuotus beate virgini de ſac̄-
mento altaris dubitauit. vnde eā aſſidue inuocauit vt
ei ſubueniret. Cui miſſam celebranti. hoſtia an̄ patᷣ no-
ſter diſparuit. Admiratꝰ de hoc ⁊ ꝑterritꝰ beata virgo
ſibi apparuit filiū tenendo in manib. Cui etiā dicebat
Ecce eū quē puellula puerpera peperi. Ecce quē ꝯſecra
ſti. ecce quē tuis manib tenuiſti. quē tangendo ⁊ leuā-
do cunctis oſtendiſti. quē in ſacro manducas et bibis.
Ecce filiū meū tibi trado deuote ⁊ reuerenter ſuſceptu
rum. ⁊ ſic depoſuit puerū pulcerrimū. q̄ ſubito transfi-
guratus eſt in hoſtiā panis quē ſacramētaliter ſumpſit
⁊ ſic oīs dubitatio in eo ceſſauit. ¶ Albertus in pruſſia
ep̄s refert ꝙ quedā mulier cū ipſe eſſet ep̄s venit ad eū
cōfitens ꝙ dyabolus nō ꝑmitteret eā credere in ſacra-
mento altaris ꝙ ibi eſſet verū corpus xp̄i. ⁊ ꝗ cū accepiſ
ſet ip̄m ante porcū in ſiliquis poſuiſſet. Ecce mirū om-
nes porci flexerūt genua ⁊ adorauerūt ſacr̄m. Volens
aūt miſera experiri plus. poſuit corpus xp̄i ſup ferū. ⁊ aſ-
ſauit iuxta ignē tanꝗ aſſaturaꝫ. ⁊ ecce gutte ſanguinis
abinde fluere ceperūt. Hoc aūt facto adhuc miſera nō
ꝯtenta corpus chriſti fodit in terram. ⁊ ſanguis ſup foſ
ſum cepit emanare. quaſi extra bulliendo. ad qđ tūc cō
puncta eſt. ⁊ credidit verū corpus chriſti eſſe in altaris
ſacramēto. Et ep̄o ſupradicto ꝯfeſſa eſt. ⁊ ꝑpetuā peni-
tentiam ab eo ſuſcepit. His quidē ſanctorꝝ auctoritati
bus et exemplis roborati ſunt inſtructiqꝫ xp̄ifideles ni
hil dubitent. nihil heſitent de ſacramēto altaris. ſed ve
raciter credant ibi eſſe verꝝ corpus domini noſtri Jeſu
chriſti et ſanguinem eius. aīam ⁊ deitatem. De hoc di-
cit ſanctus Thomas in ſumma cōtra errores gentiliū.
libro. iiij. c. lxix. In hoc ſacramēto aliquid eſt ex vi con-
uerſionis. aliquid ex naturali cōcomitantia. Ex vi q̄dē
cōuerſionis eſt in hoc ſacramēto illud ad qđ directe cō-
uerſio terminatᷣ. ſicut ſub ſpecie panis corpus chriſti in
quod panis cōuertitᷣ. vt patet ꝑ verba cōſecratōnis cū
dicitᷣ. Hoc eſt corpus meū. Similiter ſub ſpecie vini ē
ſanguis chriſti. vn̄ dicitᷣ. hic eſt calix ſanguinis mei. Sꝫ
ex naturali cōcomitantia ſunt ibi omnia alia ad q̄ con-
uerſio non terminatᷣ. ſed tamen ei in quod terminanᷣ
ſunt realiter cōiuncta. Et ſubdit. Manifeſtuꝫ eſt enim
ꝙ ꝯuerſio panis nō terminatᷣ in diuinitatē xp̄i neqꝫ in
animā eius. ſed tamen ſub ſpecie panis eſt aīa chriſti et
eius diuinitas ꝓpter vnionē vtriuſqꝫ ad corpus chriſti
Si enim in triduo mortis hoc ſacramentū celebratum
fuiſſet ſub ſpecie panis nō fuiſſet aīa chriſti. q2 nō erat
realiter corpori chriſti vnita. Similiter nec ſb̄ ſpecie pa
nis fuiſſet ſanguis. nec ſub ſpecie vini corpus: ꝓpter ſe-
parationē vtriuſqꝫ in morte. Nūc aūt quia corpus xp̄i
in ſui natura non eſt ſine ſanguine. ſub vtraqꝫ igitᷣ ſpe-
cie eſt corpus et ſanguis. hec ſanctus Tho. Ex his iam
dictis elicitur breuiter ꝙ heretici q̄ chriſtuꝫ in ſacramē
to deitatem negant. caput agni nō mādncant. Qui vō
dixerūt ip̄m nō habere carnē verā ꝫ fantaſticaꝫ vel de
celo aſportatā. pedes agni nō comedunt. Alij aūt q̄ ne
gabant ip̄m habuiſſe aīam rationalē. ſed diuinitatē lo
co anime. inteſtina nō vorabunt. Nos autē xp̄ifideles
caput cū pedib ⁊ inteſtinis voramus. q2 de eius deita
te, vera carne et aīa rationali catholice ſentire firmitqꝫ
debemus credere. quia q̄uis ex vi ſacramenti ſolum eſt
ibi corpus. cetera aūt alia ſunt ibi ex naturali cōcomitā
tia. vt etiā dicit ipſe doctor Egidius in tractatu ſuo de
corpore chriſti ꝓpoſitiōe. v. ⁊ vltima. ¶ Quarto fuit p̄-
ceptum iudeis vt comederent agnū cū azimis panib.
Sed quid ꝑ azimos. certe pn̄ia ⁊ pura ꝯuerſatio fideli-
um corpus chriſti ſumentiū deſignatᷣ. Debent eīn puri
eſſe ſine peccatis q̄ ſaltē edere volunt de ſacramēto alta
ris iuxta illud apl̄i. j. Cor. v. Epulemur nō in fermen
to veteri. i. pctō quod aīam inueteraſſe facit ſpūaliter.
neqꝫ in fermento malicie neqꝫ neq̄tie. i. in pctō ex certa
malicia facto. ſed in azimis ſinceritatis. ſ. q̄tum ad pu-
ritatē affectus ⁊ veritatis q̄tum ad puritatem intelle-
ctus. Et ratio eſt quare comedentes agnuꝫ paſchalem
chriſtum debent eſſe pure cōuerſationis ⁊ ſine peccato
q2 ſicut alimentū naturale ⁊ corꝑale non ꝓdeſt corpori
mortuo ſed viuo. ſic alimentū ſpūale corpis chriſti non
ꝓdeſt mortuo ſpūaliter. ſ. exiſtenti in peccato mortali. ꝫ
viuenti vita gratie ⁊ veritatis. ⁊ nō ſoluꝫ nō prodeſt in
peccato mortali exiſtentib verūetiā multū nocet. Nā
ſicut panis naturalis vſui humano ꝯueniēs eſt ⁊ nocꝫ.
veneno nutritis. ſic ille panis vite q̄ de celo deſcendit:
Joh. vj. Multū nocet infectis veneno mortifero pec-
cati mortalis. Vnde refert Ariſto. in de reg. princip. ꝙ
Indi quandā puellam pulcrā valde miſerūt regi alexā
dro magno. quā cū intueretᷣ Ariſto. dixit regi Alexan-
dro. Priuſq̄ te tali puelle coniungas. da ei panem ad
veſcendum. Qđ cum feciſſet ſtatim puella mortua fuit
⁊ extincta. Et ratio fuit. q2 predicta puella fuit veneno
a iuuentute nutrita ⁊ tm̄ erat veneno ꝓ cibo vſa. qđ ve
nenū fuit ei cib naturalis. ⁊ cibus hūanꝰ letalis. Mo-
raliter hec puella ē cuiuſlibet hoīs aīa q̄ rōne creatiōis
eſt valde pulcra. Sed heu nutritᷣ veneno pcti interdū
ꝑ dyabolū cui ꝯſentit. ꝙ aliū omnē cibū ſpūalem ꝯtem
nit. ſicut p̄dixit dauid in ps̄. cvj. Omnē eſcā abomiata
eſt aīa eorꝝ. Hec quidē puella mittitᷣ Alexandro q̄ int-
pretatᷣ alleuiās tenebras. ⁊ ſignificat deū q̄ leuat ⁊ tollit
tenebras pctōꝝ. Eſa. xliij. Ego ſuꝫ q̄ deleo iniq̄tates ve
ſtras. ⁊ mittitᷣ ei ꝑ ſacerdotes q̄ habent diſcernere apti-
tudinē peccatiū. Et ſi adhuc eſtuās veneno pcti audet

accedere ad ſacramentum panis celici mortem incurrit
temporalem. ſi non peniteat eternam. Quia dicit Hy/
larius ſup Math. Dominuz ad vindictam excitat ſan
ctos a ſe fugat. hoſtem ſuū letificat. vitam ſuā abbreui/
at: q̄ corpus chriſti indigne mādu cat. Refert eni Apia
rius ꝙ ſacerdos q̄dā lubricus ⁊ immundus corpus xp̄i
quaſi quotidie polluto ore ſumebat. Et vide vindictaz
dei. Os enī circa naſum ⁊ mentū et lingua computru/
it. ita ꝙ vix poſſet pre fetore ab amicis ſuis ſuſtineri.
¶ Sed et alius ſacerdos in gallia fuit. cuius manus in
miſſa ſup aram extenſe igne celeſti vſq₃ ad cubitos ſunt
combuſte. ¶ Quidam etiā ſacerdos vidit quendā pec
catorem ſibi confeſſum nō vere contritū. qui nō habu/
it voluntatem abſtinendi a peccat: ⁊ ſacerdos ꝓhibu/
it ei ſacramentū. ſup hoc ille friuole acceſſit. Cui dixit ſa
cerdos. Judicet deus inter me ⁊ te. et dedit ei corpꝰ xp̄i
quia ſacerdos nō debet ꝓhibere ſic accedentes. Quia
dicit Aug. de conſe. di. ij. c. quotidie. Non ꝓhibeat di
ſpenſator .i. ſacerdos q̄ corpus chriſti diſpenſat populo
pingues terre .i. peccatores diuites in peccatis ſi occul/
ti ſunt ad menſam domini manducare. ſed moneat ti/
mere exactorem id eſt deum qui hoc exigit ab eis. quod
patet de illo de quo ſup̄. q̄ cum ſic ſumeret indigne. ſta
tim guttur eius ruptū fuit ⁊ exiuit corpus chriſti ⁊ illi/
co expirauit. Jdeo dicit apl's .j. Cor. xj. Probet aūt ſe/
ipſum homo ⁊c̄. Qui enī manducat ⁊ bibit indigne ⁊c̄
Diceret aliquis. dicit Greg. ꝙ hoc venerabile ſacramē
tū eſt ablutio ſcelerum. q̄ videt ꝙ ſumens illud in pec/
catis mortem non meret ſed magis mūdet. Ad hoc di
cit ꝙ beatus Grego. nō intelligit de ablutione peccato
rum mortalium ſed venialiū. Quidā tñ intelligunt de
pctīs mortalibꝫ: ⁊ tunc ſm̄ Jnnocē. locutio talis ē im/
propria. quia ſacramentuz eucharistie crimina abluere
dicit inq̄tum ea impedit ne cōmittant. vel intelligitur
de peccatis mortalibꝫ oblitis. de q̄bꝫ aliquis habet con
tritionem generalem. q: in ſumente pōt eſſe tale pecca/
tum mortale occultum. ꝙ ſi eius cognitionem haberet
in memoria libenter vellet confiteri et penitentiam pro
eo acceptare. Talis ſi deuote accedit ad ſacramentū eu
chariſtie conſequit veniam de peccatis. Et ad hūc ſen
ſum dicit btūs Auguſt. Cū corpus xp̄i manducat mor
tuus ſuſcitat. ¶ Quinto p̄ceptū fuit vt comederēt agnuz
paſchalem accinctis renibꝫ. Quia dicebat iudeis Exo.
xij. Sic comedetis illum. renes veſtros accingetis. Qđ
ad literā fuit eis p̄ceptum quia debebant eſſe parati ad
eundum de egypto. Sed moraliter ſignificabat in ac/
cinctione renū ꝙ q̄ vellet de agno vero chriſto Jeſu co
medere. deberet eſſe accinctus cingulo caſtitatis. iuxta
illud Luce. xij. Sint lumbi veſtri p̄cincti. ſuper quo di
cit Gregor. Lumbos p̄cingimus cuz carnis luxuriam
ꝑ continentiam coartamus. Debent enī tam cōiugati
q̄ ſoluti caſte viuere cū volūt ad hoc ſacramētū eucha
riſtie ſancte accedere. ¶ Quia legit ꝙ quidaz cognouit
ſabbato paſche vxorē ꝓpriam ⁊ in die paſche qū cōicare
Ptur corpus chriſti ex ore eius exiluit. ¶ Sed. d. Utrū pol
lutio nocturnalis impediat euchariſtie ſumptionē. Ad
hoc dicit ꝙ pollutio qñq₃ ꝓuenit ex precedenti cogita/
tione vel delectatiōe vel ꝯſenſu. Qñq₃ ex repletione ni/
mia vel crapula. et quelibet huiuſmodi impedit. vel ſi
aliq̄s ꝓbabiliter dubitat ꝙ peccatū mortale in ipſo ſit
cauſa pollutionis debet omnino abſtinere ab euchari/
ſtie p̄ceptione. Quandoq₃ aūt cōtingit ex illuſione dya
boli concitantis et volentis impedire communionem
Quandoq₃ ex debilitate. cuius cā homo nō pōt ſemen
cuſtodire ⁊ ꝯtinere. Qñq₃ ex virtute nature expellentis
ſupflua. Et de illa dicit Grego. ſcribens angloꝝ epō. ⁊
ponit di. vj. c. j. Omnino hec illuſio nō timenda. q: om
nino neſciens ꝑtuliſſe magis dolendus eſt q̄ feciſſe. Et
ſi neceſſitas viget poteſt ſacerdos celebrare ſi deuotio
expoſcat. Similiter laica ꝑſona poteſt cōmunicare. ſed
ſine neceſſitate aut ſpeciali deuotione non debet. Si tñ
celebraret vel ſacramētū acciperet nō ꝑ hoc mortaliter
peccaret. Jn tali aūt caſu tutius eſt abſtinere humiliter
¶ Sexto preceptuz eſt vt haberent calciamenta in pe/
dibꝫ. Moraliter calciamēta pedū ſunt exempla ſancto/
rum patrum que inſpicere debemus quantā reuerenti
am circa hoc ſacramentū venerabile ſumendū habue/
runt. Et certe pueri ſumere debent hoc exemplum ab
hoc puero de quo ſcribit Ceſarius in dyalogo. qui cuz
infirmaretur ſpirituſancto inflatus corpus chriſti ſibi
dari fecit. Cūq₃ eum parentes ſic ꝓhiberent ille fortit cla
mauit. Date mihi corpus domini: date mihi corpꝰ do/
mini. Delatum eſt igitur verbum ad ſacerdotē. q̄ cū di
ceret nō eſſet ſecurū tali puero qui non intelligit q̄d ſit:
dare corpus dñi. Hoſtiam tulit ei nō benedictaz. Quā
cum porrigere ei vellet ⁊ diceret. Ecce hoc eſt corpꝰ do/
mini. Ut igit ex ore infantiū dñs deuiceret ⁊ deſtruēt
ꝑfidiam multoꝝ qui de eodem ſacramento male ſenti/
unt. inſpirauit puero vt reſponderet. Nō eſt corpꝰ do
mini quod mihi offertis. Ad quod verbū admirans ⁊
puero aliquid diuini inſpiratuz arbitrans ei ſacrā com
munionē attulit. Quam ille deuote ſatis accepit. Sic ⁊
pueri exemplo illius diſcretionē debent habere int pa/
nem non conſecratum ⁊ cōſecratū. quia ſub ſpecie pa/
nis a ſacerdote cōſecrati verū corpꝰ xp̄i occultat. Qua/
re ſi reuerenter ⁊ deuote ſicut ille puer ſuſceperint. calci
amenta dicunt ſpūaliter in pedibꝫ habere. Sed adulti
etiā ⁊ ſenes iam ſumere debent exēplū. b. Hiero. q̄ cuz
infirmaret humiliter rogauit fratres ſuos vt corpꝰ xp̄i
ſibi miniſtrarent. vt habet in ep'la Euſebij diſcipuli ſui
ad Damaſuz portenſem epm̄. Rogo inq̄t domini mei
vt afferatis corpus xp̄i quatenus in ſuo lumine videaz
lumen. ⁊ firmans ſup me oculos ſuos det mihi intelle/
ctum et ſanet me in via qua nūc exiturus gradior. Cū
aūt dñm venire vidit: ꝓſtrauit ſe protinus in terra vo
ce ⁊ lachrymis quantū poterat clamans. Dñe quis ego
ſum vt ſim dignus vt intres ſum tectū meum. meruit
hoc peccator homo. q. d. certe dñe non ſum dignus. nū
q̄d ego melior ſum q̄ oēs pr̄es mei. Tu moyſi noluiſti
vno ictu ocli mōſtrari. cur te tantū hūilias vt patiaris
ad hominē deſcendere peccatorē ⁊ publicanū. ⁊ nō ſo/
lū cū illo manducare ſed teipſum prebere mādu cari no
bis mandas ⁊ iubes. ¶ Cūq₃ ꝓpe illū eſſet ſacerdos.
erigens ſe vir glorioſus genibꝫ flexis cunctis cernētibꝫ
magis lachrymis ⁊ ſuſpirijs clamauit ⁊ plures ꝑcutiēs
pectus ſuū dixit. Tu es deus meus q̄ ꝓ me paſſus es.
an forte alius: certe tu es ille. Qui cū deus eſſes an̄ oīa
tp̄a ſine principio genitus a deo patre eternaliter et ine
ſtimabili generatione. qui ipſo patri et ſpūiſancto idez
vnus deus es. permanes idē quod eras es. et interuni
us puelle corpuſculum clauſus. factus es homo. ⁊ plu
ra alia laude digna exorauit. Quibꝫ finitis reuerent ac/
cepit corpus chriſti precioſuz. Hoc exempluz moneat
quemlibet hominē ratione vtentem. vt humiliter pe/
tat ⁊ reuerenter cū fletibꝫ ⁊ ſuſpirijs corpus chriſti ſu/
ſcipiat. ⁊ orationes deuotas dicat ⁊ p̄mittat vt ſic calci
amenta ſpūaliter in pedibus habeat. ¶ Septimo p̄ce/
ptum fuit iudeis edendo agnū paſchalē vt haberēt ba
culos in manibꝫ. Et moraliter ꝑ baculos cuſtodia ſigni
ficat paſtoralis quem quilibet ſubditus volens eucha/
riſtiam ſumere debet in manibus tenere. Quia a ſuo
paſtore ⁊ ꝓprio ſacerdote corpus chriſti eſt ſumendū. vt
dicit extra de penitē. ⁊ remiſſ. c. Omnis vtriuſq₃ ſexus.
ꝑ Jnno. iij. de quolibet parochiano ꝙ debꝫ ad minus
recipere reuerenter in paſcha euchariſtie ſacr̄m a ꝓprio
ſacerdote niſi de ꝯſilio ſacerdotis ob aliquā rōnabilem
cauſam ad tp̄s ab eiꝰ p̄ceptiōe duxerit abſtinēdū. Ecce
habes mētionē de ꝓprio ſacerdote a q̄ tu ꝓchiane de/
bes agnū paſchalē ſumē vl' ab alio cui voluerit ille com
mittere. nec dꝫ ſe alienꝰ ſacerdos de ſubditis alterꝰ cos

communicando intromittere. Quia dicit̃ extra de pa-
rochi. c. vt dñicis. vbi gło premittit. Statuimus vel p̃-
cipimus vt dñicis vel feſtiuis diebus preſbyteri anteq̃
miſſam celebrent plebem interrogẽt ſi alterius parochi
anus in eccleſia ſit qui ꝓprio ꝯtempto p̃ſb̃ro ibi miſſam
nõ velit audire. quẽ ſi inuenerit ſtatim ab eccleſia abiji
at. Et ſi alieno ſacerdoti inhibet̃ ne mittat alienũ paro
chianũ ad eccleſiam: ſi hoc ex ꝯtemptu ꝓprij ſacerdotis
fieret: fortius inhibet̃ ne admittat ad ſacram euchariſti
am. q2 ꝓhibito vno omnia ꝓhibent̃ que ſequunt̃ ex il
lo. di. iiij. c. deniq3. ⁊. xiij. q. v. c. penales. ¶ Octauo precipit̃
ꝙ in vna domo agnus paſchalis comedat̃. Hec dom⁹
eſt eccleſia. De qua extra de ſum. tri. et fide catho. c. fir-
miter. Vna eſt vniuerſalis eccleſia extra quã null⁹ om-
nino ſaluat̃. In qua quidem ipſe deus ſacerdos eſt ⁊ ſa
crificiũ Jeſus xp̃s. cuius corpus ⁊ ſanguis in ſacramẽ-
to altaris ſub ſpeciebꝫ panis ⁊ vini veraciter ꝯtinet̃. In
hac quidem domo ſancte eccleſie tradendũ eſt ſacramẽ
tũ ſancte euchariſtie. ⁊ nõ in ꝯuenticulis hereticoꝝ. Et
ideo canit̃ in hyſtoria corpis chriſti. ⁊ eſt ſumptũ ex pſ.
xlij. Introibo ad altare dei ⁊ ſumã chriſtũ q̃ renouat iu
uentutẽ meã. ¶ Nono ⁊ vltimo preceptũ fuit vt comede
rent feſtinanter. in quo ſignificat̃ ꝙ ſumendo hoc vene
rabile ſacramentũ feſtinare debemus ad omne op⁹ bo
num. vel etiã in hoc ſignificat̃ ꝙ ꝑ virtutẽ huius ſacra
menti feſtinandũ eſt ad patriã celeſtẽ: q2 eſt viaticũ per
ducens ad celum: ſicut figuratũ eſt. iij. Reg. xix. de He
lya qui cibatus eſt pane ſubcinericio ⁊ aqua ⁊ ambula-
bat in fortitudine cibi illius vſq3 ad montez dei Oreb.
Spũaliter hic mons ſignificat celũ. q2 oreb interpretat̃
menſa. et ſignificat menſam celi. de qua Luc. xxij. Ego
diſpono vobis: ſicut diſpoſuit mihi pater meus vt eda
tis ⁊ bibatis ſup menſam meã in regno meo. Ad quaz
quidem menſaz ambulant qui hic digne de vero agno
paſchali manducant. Quia dicit Ambro. li. de ſacramẽ
to. Cum caro chriſti digne ꝑcipit̃ vita vtiq3 eterna ĩ no
bis reparatur. ¶ Poſtq̃ igit̃ cũ agnũ paſchalem cum diſci-
pulis comediſſet. ſurrexit a cena vt dicit̃ Jo. xiij. Et de-
poſuit veſtimenta ſua. id eſt tunicã ſupiorẽ exuit: ⁊ infe
riorem precinxit. ⁊ cepit lauare pedes diſcipuloꝝ. Hoc
figuratũ eſt primo Geñ. xviij. vbi legit̃. Abraam ſeden
ti in oſtio tabernaculi apparuerũt ei tres viri. quos cũ
vidiſſet cadens in terrã adorauit ⁊ dixit. Afferã pauxil
lum aque et lauentur pedes veſtri. Abraam interp̃tat̃
pater videns ⁊ ſignificat xp̃m q̃ videt oĩa. Et eſt vt di-
cit apl's Hebre. iiij. Diſcretor cogitationũ ⁊ intentõnũ
et nõ eſt vlla creatura inuiſibilis in cõſpectu eius. om̃ia
enim nuda ⁊ apta ſunt oculis ei⁹. Per hoc aũt ꝙ abra-
am ſedit in oſtio: intelligit̃ exitus chriſti de mũdo: cum
in breui exiturus eſſet de hoc ſeculo nequã ad patrẽ. ac
cepit lintheum ſe cingendo. Deniq3 miſit aquaz in pel-
uim ⁊ cadens humiliter ante pedes diſcipuloꝝ. Quod
figurat̃ in illo ꝙ abraam adorauit in terra. ⁊ cepit laua-
re pedes eoꝝ ⁊ lintheo extergere quo erat p̃cinctus. Et
dicit Criſoſto. ꝙ a Juda incepit lauare. Et hoc ideo. q2
ſicut bonus medicus plurimoꝝ egrotoꝝ curis intent⁹
ab his qui magis indigent curã incipit. ſic dñs a Juda
incepit tanq̃ a magis indigente vt ꝑ hoc oſtẽderet no
bis inimicis noſtris officiũ beneficẽtie ⁊ humilitat̃ de-
bere exhibere. Jdeo dicit Orige. Dominus cepit laua-
re pedes diſcipuloꝝ ab vltimis incipiens. Et q2: vt cre
dit: Judas fuit vltimus: igit̃ ⁊c. Secundo figurata eſt
hec lotio Geñ. xix. vbi legit̃. Veſpere ſedente Loth in
forib3 ciuitatis venerunt duo angeli zodomã reuertere
Quos cũ vidiſſet adorauit cadens in terra. ⁊ dixit. Ob
ſecro declinate in domũ pueri veſtri. ⁊ lauabo pedes ve
ſtros. Qui dixerunt minime. Et ſequit̃. Compulit eos
opido. i. valde. Ad literam enim erat veſpere quando
hanc lotionem pegit. Quia dicit̃ Marci. xiiij. Veſpere
aũt facto venit Jeſus cũ duodecim diſcipulis. Sed ꝙ
angeli dixerunt minime. nolentes ſibi lauaere pedes. fi
gurat̃ ꝙ Petrus ⁊ forte alij nolebant ꝙ xp̃s ver⁹ loth
lauaret eoꝝ pedes. Jdeo dicit euangeliſta. Venit ḡ ad
ſymonem Petrũ. Quia dicit Aug. ꝙ primo incepiſſet
a Petro tanq̃ a digniori. Qui ait ei. Domine tu mihi
lauas pedes. quaſi diceret. Tu creator: mihi creature.
tu dñe: mihi ſeruo. Cui ille. Qđ ego facio tu neſcis mo-
do ſcies aũt poſtea. Dixit ei Petrus. Non lauabis mi
hi pedes ineternũ. Cui chriſtus. Si non lauero te non
habebis partem mecũ. Per quod compulit eum ad cõ
ſentiendũ lotioni. ⁊ denotat̃ in hoc ꝙ Loth compulit
angelos valde vt ad eum intrarent ⁊ pedes eoꝝ lauari
ꝑmitterent. Sic ſi Petrus vellet in domũ dñi intrare:
neceſſe foret vt mitteret ſibi pedes lauare. Jdeo dixit.
Domine non tm̃ pedes ſed et manus ⁊ caput. Cui Je
ſus. Qui lotus eſt nõ indiget niſi vt lauet pedes. ſed eſt
mundus totus. Per hoc compuit eũ aſſerens ꝙ nõ in
digeret vel egeret lotione capitis nec manuu3 ſ3 tm̃ pe-
dũ. Per caput moraliter intelligit̃ intentõ. ꝑ man⁹ ope
ratio. ⁊ ꝑ pedes affectio. duo prima videlicet intentio ⁊
operatio in Petro erant mũda. q2 in om̃ibꝫ habuit in-
tentionem rectam ⁊ opationem bonã. ꝓpter qđ lotõne
capitis ⁊ manuum non indigebat. Sed affectus in Pe-
tro ⁊ in ceteris ſepe in aliquo puluere terrene affectiõis
poterant maculari ⁊ aſpergi. ſicut Patet Luce. xxij. qñ
ſimul diſcipuli contendebant quis eoꝝ poſt diſceſſum
chriſti videret̃ eſſe maior. ꝓpterea arguebat eos chriſtus
dum dixit. Qui inter vos eſt maior fiet ſicut minor. Jđ
neceſſe erat vt talis affectio in eis lauaret̃. Propter qđ
dicit beatus Auguſtinus. Ipſi humani affectus q̇bus
in hac vita viuit̃ quaſi pedes ſunt vbi ⁊ humanis reb⁹
afficimur. vt ſi dixerimus ꝙ peccatũ nõ habemus noſ
metipſos decipimus. Pro doctrina morali notandu3.
dominus noſter Jeſus chriſtus ideo lauit pedes diſci-
puloꝝ vt ipſi prelati lauarẽt ſordes ſubditoꝝ ſuoꝝ. Tũc
enim pedes ⁊ caput lauant quando verbo ⁊ exẽplo ſb̃-
ditoꝝ intentionem malam purgant ⁊ affectus emen-
dant. Sepius enim ꝯtingit ꝙ pedes non lauant̃ quã-
do manus eſt inquinata. aut qñ aqua eſt turbida. aut
quando immũdicia in pedibꝫ eſt inueterata. His tri-
bus de cauſis ſubditi nõ lauant̃. Primo quando ma-
nus. i. opera prelatoꝝ ſunt immunda. iuxta illud Eccĩ.
xxxiiij. Ab immũdo quis mũdabit̃. q. d. nullus ſed ma
gis inq̇natur. Jdeo dicit Grego. in regiſtro. et habet̃. j.
q. j. c. neceſſe eſt vt munda ſit manus que diluere ſordes
curat ne tacta queq3 deterius inquinet ſi ſordida ſeq̇ns
lutea tenet. Scriptum eſt enĩ Eſa. lij. Mundamini q̇
fertis vaſa domini. Et exponit hoc. vaſa etenĩ domini
ferunt qui ꝓximoꝝ animas ad interiora ⁊ ſpũalia cele-
ſtia ꝑducendas in cõuerſationis ſue exemplo ſuſcipiũt
Cui dicto alludit Grego. nazanze. Mundari inq̇t pri⁹
debet. ⁊ ſic alios mundare. Sapientẽ prius fieri ⁊ ſic ali
os facere ſapientes. lumen effici. ⁊ ſic alios illumĩare. ac
cedere ad dñm. ⁊ ſic alios ducere ad dñm. ſanctificari. ⁊
ſic alios ſanctificare. manus rectas habere ⁊ ſic dare re
ctum conſilium. Secundo quando aqua eſt turbida ⁊
immunda. Moraliter aqua turbida eſt amor mũdi. de
qua Hiere. j. Quid tibi in via egypti vbi habes aqua3
turbidam. talis enim aqua non lauat ſed inquinat. Et
de hoc Auguſtinus. Quiſquis es qui es in mundo. ad
te venit qui fecit mundum vt eripiat te de mundo. Nã
ſi adhuc dilectio retinet mundus nõ es. Si tamen ali-
qua neceſſitate te retinet mundus habitat in te q̇ mun
dat immundos. Tercio qñ ipſa macula pedum ex ni-
mia frequentatione efficit̃ nimis tenax ⁊ inueterat. per
hoc intellige quando aliquis nimia peccata frequentat
talis difficulter poſſet lauari. Quia dicit̃ Eccĩ. xxxiiij.
Qui baptizatur a mortuo. id eſt peccato mortali. Et ite
rum tangit. Quid prodeſt eius lotio. quaſi diceret. pa-
rum vel nihil. Tercio lotio pedum figurata eſt Geneſ.

xxiiij. vbi dicit. Laban dedit aquã ad lauandu pedes
camelorum. quos ſecũ adduxerat ſeruus abrahe. non ſo-
lũ dedit aquã ad lauandũ pedes camelorum: ſed etiam vi-
rorum q cum eo erant. Laban interpretatur candidus et ſi-
gnificat xp̄m. de quo dicit ſponſa Canticorum. v. dilect⁹
meus candidus et rubicundus elect⁹ ex milib⁹. Iſte in-
quam candidus et rubicundus et abſq omni peccato. De-
dit aquam ad lauandũ pedes camelorum et virorum. i. apo-
ſtolorum qui dicuntur cameli et viri. Cameli quidem propter mã-
ſuetudinem et onerũ ſupportationem. Sicut enim came-
li ſunt animalia onerifera et manſueta ad portandum
hominẽ et onera deputata. vt dicit autor de proprietatibus li. xiij.
Sic apoſtoli fuerunt oneriferi et manſueti hominum onera
ſupportantes. vt adimplerẽt illud ad Gal. vj. Alter al-
terius onera portate. Sunt et viri propter virtutum ger-
minationem. quia germinauerũt in virtutib⁹ ſicut ſan-
cti et electi dei. Iſtis quidem dedit aquã ad lauandum
pedes verus Laban chriſtus. vt ſic mundi eſſent ab af-
fectib⁹ mundanis. Ideo poſt lotionem dixit eis Ioh.
xiij. Iam vos mundi eſtis ſed nõ omnes. Sciebat nanq
quiſnam eſſet qui traderet eum. Propterea dixit. Nõ
eſtis mundi omnes. Poſtq̃ aũt lauit pedes eorum acce-
pit veſtimenta ſua. et cũ recubuiſſet iterũ dixit eis. Sci-
tis. i. ſcire debetis quid fecerim vobis. quaſi diceret. Fe-
ci hoc in exẽplũ humilitatis. Vos vocatis me magiſter
et dñe et bene dicitis. ſum etenĩ. Si ergo ego dominus
laui pedes veſtros et magiſter. et vos debetis alter alte-
rius lauare pedes. Exemplũ enĩ dedi vobis: vt quẽad
modũ ego feci et vos faciatis. Poſtq̃ hoc feciſſet conti-
nuo inſtituit duo venerãda ſacramẽta. Primu in me-
moriã ſue paſſionis. et hoc fuit euchariſtie ſacramentu
de quo Math. xxvj. Accepit Ieſus panẽ et benedixit et
fregit deditq diſcipulis ſuis. accipite et comedite. hoc ẽ
corpus meũ. Deinde accipiens calicem. i. vinũ mixtu
cum aqua in calice ad tranſſubſtantiandũ in ſanguinẽ
ſuum benedixit et gratias egit et dedit illis dicens. Bi-
bite ex hoc omnes. Hic eſt calix noui teſtamenti. id eſt
ſanguinis ſecundum Marcũ. xiiij. qui pro multis effundetur. id
eſt extra corpus fundetur. in remiſſionẽ peccatorum. ſ. per ſuf-
ficientiã. licet nõ per efficaciã. quia multi amore peccatorum ſe ta-
li effuſione faciunt indignos. Hic querunt plura. Pri-
mo quib⁹ figuris in veteri lege hoc ſacramentũ eſt figu-
ratu. Ad quod dicitur quod multis. Primo habetur Geñ. xiiij.
Melchiſedech rex ſalem proferens panem et vinũ abra-
he. erat enĩ ſacerdos dei altiſſimi. Melchiſedech enĩ in-
terp̄tatur rex iuſtus. rex pacificus. rex pacis. aut rex iu-
ſticie. que quidem omnia chriſto recte conueniũt. q obtu-
lit panẽ ſui ſanctiſſimi corporis et vinũ ſanguinis ſui pre-
cioſiſſimi. Abrahe qui interpretatur pater multitudinis.
et ſignificat quemlibet apl̄m. quia quilibet excepto Iu-
da fuit pater multitudinis. propter colliſionẽ multorum
populorum. Nonne petr⁹ fuit pater multitudinis q con-
uertit vno die tria milia hoim̄ Act. ij. et alio die. v. mi-
lia Act. iij. quos cõuertit de iudeis preter hos quos cõ-
uertit de gentib⁹. Nõne andreas fuit pater multitudi-
nis. q conuertit. xx. milia hoim̄. et ſic de alijs. Secũda fi-
gura Geñ. xviij. vbi Abrahã poſtq̃ lauit pedes trium
virorum. ſ. angelorum ait. Ponã buccellã panis et confortetur
cor veſtrũ. Et ſimiliter Geñ. xix. poſt lotionẽ pedũ duorum
angelorum appoſitus erat in cõſpectu eorum panis. Sic ve-
rus abraham chriſtus poſtq̃ lauit pedes diſcipulorum ſu-
orum q ſimulantur angelis Eſa. xxxiij. Angeli pacis ama-
re flebunt. ſ. in paſſione domini. appoſuit eis verũ pa-
nem ſui precioſiſſimi corporis. Tercia figura habetur
Exo. xvj. Pluit dñs manna filijs iſrahel in deſerto. quod
cũ vidiſſent dixerũt. Man hu. ſunt due dictiones. et ſi-
gnificat. quid hoc. ſ. eſt. Sic exponit Ioſephus. Sed ra-
bi ſalomon et hebrei moderni exponunt. Man hu. i. pre-
paratum a deo pro refectõne noſtra. Spũaliter per man-
na in ſacra ſcriptura figuratur ſingulariter euchariſtie ſa-
cramentum. vt dicit Holkot lect. clxxxiij. dicit enĩ. Fi-
lij iſrahel per deſertum tranſeuntes verſus terram eis a
domino repromiſſam tali refocillabantur alimento. Ita
nos per mundũ ad celum pergentes. corporis et ſangui-
nis quotidiano viatico recreamur. Et ſicut manna ſa-
piebat vnicuiq ſicut affectus eius diſpoſitus fuit et ſic
volebat. Quis magiſter hyſtoriarum ſuper eodem dicit quod
non ſit valde autenticũ. Credo tamen quod ſit autenticu
propter verbum ſapientis. quia dicit Sapie. xvj. Ange-
lorum eſca nutriuiſti populum tuum. et paratũ pane de
celo preſtitiſti eis ſine labore omne delectamentu in ſe
habentem. et omnis ſaporis ſuauitatem. Subſtantia
enĩ tuam et dulcedinem quam habebas in filios oſten-
debas et deſeruiens vniuſcuiuſq voluntati ad quod quiſ-
q volebat. Et loquitur ſapiens ad literam de manna
quod fuit figura veriſſima huius ſacramenti. vt dicit
Ambro. et magiſter li. iiij. di. viij. c. j. Dicit etiam beat⁹
Auguſtinus de eccleſiaſticis dogmatib⁹. et ponitur de cõ-
ſe. di. ij. quotidie. in fine. Quia manna ſecundum voluntatem
filijs iſrahel in deſerto ſicut volebant ſapiebat. Quod ta-
men dictũ et ſapientis et Auguſtini vniuerſaliter non
de omnib⁹ vere eſt intelligendũ. vnde idem beat⁹ aug.
in libro retract. dicit. Si itaq ille panis vnicuiq ſapu-
it ſicut voluit. dixiſſent aliq. Anima noſtra nauſeat ſu-
per cibo iſto leuiſſimo ſed ſolu intelligitur quod apud ſecta-
tores diuini beneplaciti. iſte panis conuertebatur in guſtu
quẽ quilibet taliũ appetebat qui ſecundum diuinũ beneplaci-
tum tunc viuebat. Sic ſumentes euchariſtie ſacramẽ-
tũ ſi poſt ſumptionẽ ſentiunt amorem. i. ſaporẽ diuine
dulcedinis coniecturando poſſunt ſe ſcire digne ſumpſiſ-
ſe. Ita ecõuerſo q ſpũalẽ ſaporẽ diuĩe dulcedinis p⁹ ſa-
cramẽti ſumptionẽ nõ ſentiunt. puñt ſe timere indigne
ſumpſiſſe. Ecce hunc angelicũ cibũ dedit xp̄s diſcipu-
lis ſuis in deſerto hui⁹ mũdi. Quarta figura habetur. ij.
Reg. vj. Cũq David reduxiſſet archã in tabernaculũ
deinde benedixit pplo et partitus eſt vniuerſe multitu-
dini iſrl̄ ſingulis collirida panis et aſſaturã bubale. Mo-
raliter per archam intellige virginẽ Mariã quam: vt pie
creditur: verus david chriſtus reduxit in tabernaculum
ſue habitationis anteq̃ iret ad locũ eſus agni paſchal.
Deinde benedixit intellige panẽ. et ſic partit⁹ eſt omni-
bus apl̄is collirida. et eſt panis triangulus. et ſignificat
corpus chriſti in quo hec tria ſunt. deitas. aĩa et caro. et
aſſaturã bubale. i. carnẽ aſſam in ara crucis. Quinta fi-
gura habetur Heſter. j. vbi legitur quod rex Aſſuer⁹ tercio an-
no imperij ſui grande fecit cõuiuiũ cunctis principib⁹
et pueris ſuis. Per aſſuerum qui interpretatur beat⁹ intelli-
gitur xp̄s qui tercio anno. i. tercio tpe. ſ. gratie magnũ fe-
cit cõuiuiũ. quia tũc inſtituit euchariſtie ſacramẽtũ. cun-
ctis principib⁹ et pueris ſuis. i. apl̄is. de quib⁹ ps. xliiij.
Conſtitues eos principes ſuper omnẽ terrã. vt oſtende-
ret gloriam regni ſui. Tunc enĩ oſtendit fidelib⁹ cibum
precioſiſſimũ quo reficiuntur angeli in ſua ſpecie. Fideles
aũt in hoc ſacramento ĩ ſpecie aliena. Et inuitauit inſu-
per omnem populum. quia vult omnes hoĩes ſaluos fie-
ri et ad hoc ſacrm̄ admitti. et huius ſeptẽ dieb⁹. i. toto tẽ-
pore quod ſeptenario dierum reuoluitur ſpacio in veſtibulo
horti. i. in eccl̄ia militãte. de quo Cañ. iiij. Hortus cõclu-
ſus ſoror mea ſponſa. ſic exponit hãc figurã Nic. de ly-
ra in glo. moralí. Secũdo ſi queritur quã hoc ſacrm̄ fuit inſti-
tutũ. Ad hoc dicitur quod facta eſt huius inſtitutio poſt eſum
agni paſchal. vt ſatis clare patet ex predictis. Idẽ teſtatur magi-
ſter li. iiij. diſt. viij. c. iiij. Dñs inquit Ieſus ad inuiſibilia
paterne maieſtatis migratur⁹. celebrato cũ diſcipul. ſuis ty-
pico paſchate. quoddã memoriale eis commẽdare voleñs. ſub
ſpẽ panis et vini. corp⁹ et ſanguinẽ ei⁹ tradidit eis. Idẽ
probat Euſebi⁹ emiſſen⁹. et ponitur de conſe. di. ij. c. quia corp⁹.
dicit. Quia corp⁹ aſſumptũ ablatur⁹ erat ab oculis et il-
laturus ſyderib⁹. neceſſe erat vt in die cene ſacramẽtu
nobis corporis et ſanguinis conſecraret vt coleretur iugiter per

myſteriũ qđ ſemel offerebaẗ in p̄ciuꝫ. Ideꝫ patet in cle-
menẗ. de reli. ⁊ veneratiõe ſanct. ſi dñm. vbi dicit. Trã-
ſiturus de hoc mundo ad patrem ſaluatoꝛ domin⁹ no-
ſter Jeſus chꝛiſtus cum paſſionis ſue inſtaret hoꝛa ſũ-
pta cena in memoꝛiam moꝛtis ſue inſtituit ſummuꝫ ac
magnificum ſui coꝛpoꝛis ⁊ ſanguinis ſacramentũ. coꝛ-
pus in cibum ⁊ ſanguinem in potum tribuendo. Ter-
cio queritur. quare hoc ſacramentũ poſt cenam fuit in-
ſtitutum. Ponit de hoc magiſter libꝛo. iiij. diſt. viij. c.
iiij. tres cauſas. Pꝛima vt oſtẽderet eis legis veteris ſa-
cramenta: inter que pꝛecipuum erat agni paſchalis ſa-
crificium: terminari in moꝛte ſua. ⁊ noue legis ſacramẽ-
ta ſubſtitui. in quibꝰ excellit myſterium eucHariſtie. Se-
cundam tangit cuꝫ dicit. Idcirco etiam poſt alia dedit
vt hoc vnum. ſ. ſacramentum artius memoꝛie diſcipu-
loꝝ infigereẗ. Terciam tangit cũ cõcludit. ⁊ ab eccleſia
deinceps frequentareẗ. Ex illa oꝛitur alia queſtio. Erq̃
chꝛiſtus hoc ſuũ ſacramentũ poſt agnũ paſchalem in-
ſtituit. ⁊ diſcipulis ad ſumenduꝫ dedit. Nunq̇d ⁊ nos
poſt alios cibos hoc ſacramentum ſumere debemus.
Rñdet mgr̃ li. ⁊ di. vbi ſ. dicens. Non exinde diſcipli-
nam ſanxit in poſterum vt poſt alios cibos ſumaẗ: ſed
potius a ieiunis ſumi opoꝛtet. Glo. niſi neceſſitas vrge-
at. Et beatus Aug. in li. reſponſionũ ad Januariũ. et
habeẗ de ↄſe. di. ij. c. liquido. dicit. Apparet eñ. p̄mo
cum diſcipuli acceperunt euchariſtiã non eos accepiſſe
ieiunos. nõ tñ ideo calumniandũ. i. apponendũ ad cri-
men eſt vniuerſe eccleſie φ a ieiunis ſemꝑ ſumiẗ. Pla-
cuit eñ ſpũiſancto: vt in honoꝛe tanti ſacramenti p̄mo
in os chꝛiſtiani dñicum coꝛpus intraret q̃ alij cibi. ideo-
q3 mos eſt iſte ⁊ ↄſuetudo ſecura ⁊c. Quarto ſi queritur
vtrũ chꝛiſtus diſcipulis ſuis omnibꝰ dedit euchariſtie
ſacramentũ. Ad hoc diciẗ φ ſic. Et poteſt hoc oſtendi
ꝑ hoc qđ dixit dñs Math. xxvj. Bibite ex hoc omnes
Et Marci. xiiij. dixit. Biberunt ex eo omnes. Ex quo
patet φ nullũ excepit. Et eſt argu. extra de maio. ⁊ obe-
di. ſolite. vbi tractat dñs Innocẽ. illud verbuꝫ chꝛiſti.
Quodcunq3 ligaueritis ſuꝑ terrã erit ligatuꝫ ⁊ in celis
⁊c. dicens. Nihil excipit qui dicit Quodcunq3. Nam
ſi alicui diſcipuloꝝ non dediſſet chꝛiſtus ſacramentum
ſui ſanctiſſimi coꝛpoꝛis. hoc maxime videreẗ de Juda:
cui tamẽ dñs tradidit ſicut ⁊ alijs. ſicut teſtatur beatus
Aug. et poniẗ. j. q. j. chꝛiſtus. Chꝛiſtus inquit q̃ tradi-
toꝛẽ ſuũ tanta patientia ꝑtulit. vt ei p̄mam euchariſti-
am confectam manibꝰ et oꝛe ſuo commẽdatã ſicut cete-
ris apoſtolis traderet. Quinto ſi quereẗ quale coꝛp⁹ xp̄c
diſcipulis ſuis tradidit. Rñdet ſanct⁹ Tho. ⁊ magiſter
φ chꝛiſtus tale coꝛpus dedit diſcipulis q̃le tũc habuit.
id eſt paſſibile ⁊ moꝛtale. nec tamen impaſſibile maioꝛẽ
habet efficaciam. Hugo vͦo de ſacra. peni. c. viij. dicit.
φ chꝛiſtus dedit eis impaſſibile. Xp̄s inquit diuerſis tẽ-
poꝛibꝰ omnes dotes aſſumpſit. quia in natiuitate aſſũ-
pſit ſb̄tilitatẽ. cũ reſeruat⁊ v̓ginalibꝰ clauſtris exiuit de
vtero virginis. In transfiguratiõe aũt aſſumpſit clari-
tatem. Sed cum ambulaſſet ſuꝑ mare aſſumpſit agili-
tatem. Cum tradidit coꝛpus ſuum cenantibꝰ diſcipu-
lis ſuis ſub ſpecie panis. aſſumpſit impaſſibilitatem. er-
go videẗ φ coꝛpus impaſſibile dedit diſcipulis ſuis. ſed
qualiter verba Hugonis ſunt intelligenda poteſt ha-
beri ex verbis ipſius cum ſubdit. Quomodo impaſſibi-
liter non dabatur qui inuiſibiliter ſumebaẗ. et incoꝛru-
ptibiliter manducabaẗ. Vult dicere Hugo φ licꝫ fuit
paſſibilis ⁊ dedit diſcipulis ſuis paſſibile. dedit tamen
illis impaſſibiliter. id ẽ eo modo quo pati nõ potuit. q2
chꝛiſto vt exiſtit ſub hoſtia doloꝛ inferri nõ põt. vt pul-
cre declarat Egidius romanus in tractatu de coꝛpoꝛe
chꝛiſti ꝓpoſitione. xvj. Et ſimiliter legiẗ in dicto Hugo-
nis ⁊ in alijs doctoꝛibꝰ repiẗ φ chꝛiſtus dedit diſcipu-
lis ſuis coꝛpus impaſſibile. φ dando coꝛpus ſuũ aſſum-
pſit impaſſibilitatem ⁊ incoꝛruptibilitatẽ. hoc non de-
bet referri ad rem. ſed ad modum. ⁊ declarat ſic. Sicut
inquit ſi coꝛpus chꝛiſti fuiſſet reſeruatum in hoſtia cuꝫ
patiebatur in cruce ⁊ ſeꝑata fuit anima eius a coꝛpoꝛe.
tunc moꝛtuus fuiſſet in cruce. fuiſſet etiam moꝛtuus in
hoſtia. Non enim eſt intelligibile φ idẽ coꝛpus nume-
ro ſimul ſit viuum et moꝛtuum. ⁊ ſimul ſit animatuꝫ et
inanimatuꝫ. Sic omnis doloꝛ qui inferebaẗ chꝛiſto in
cruce fuiſſet in eo in hoſtia. Non tamen fuiſſet in eo in
hoſtia. vt habet eſſe in hoſtia. Et hoc eſt quod diẗ ideꝫ
doctoꝛ. φ ille doloꝛ fuiſſet differenter in chꝛiſto exiſten-
te in cruce ⁊ exiſtente in hoſtia. quia ĩ cruce vbi erat coꝛ-
pus paſſibile ⁊ paſſibiliter fuiſſet in eo doloꝛ ꝑ illationẽ
Sed in hoſtia licet eſſet coꝛpus paſſibile. tamen quia
ibi erat impaſſibiliter non fuiſſet ibi doloꝛ ꝑ illationem
Licet chꝛiſtus in hoſtia doluiſſet. quia doloꝛ iſte fuiſſꝫ
in coꝛpoꝛe chꝛiſti ꝓpter idemptitatẽ coꝛpoꝛis ⁊ natura-
lem concomitantiã. Quia vt chꝛiſtus exiſtit ſub hoſtia
non põt doloꝛem ſuſtinere. Et ad hunc ſenſum coꝛpus
fuit impaſſibile quod diſcipulis miniſtrauit. Sexto ſi q̃-
ritur vtrum chꝛiſtus coꝛpus ſuũ ſumpſit in cena. Ad
hoc diciẗ φ ſic. Quod ꝓbat beatus Hiero. Et poniẗ
de ↄſe. diſ. ij. Nec Moyſes. inq̃t. Nec Moyſes dedit
vobis panem verũ. ſed dñs noſter Jeſus chꝛiſtus ipſe
conuiua ⁊ conuiuiũ ipſe comedens et qui comediẗ. Et
de ↄſe. di. ij. c. nec Moyſes. poniẗ in glo. verſus. Rex
ſedet in cena turba cinctus duodena. Se tenet in ma-
nibꝰ: ſe cibat ipſe cibus. ⁊ ſuꝑ eodẽ. c. accipite. dicit. Co-
medit xp̄s ſeip̄m. ſꝫ nõ q̊ ad effectũ. q2 nõ indigebat. re-
cte ſicut de baptiſmo. Sꝫ querit glo. Quare xp̄us ſum-
pſit coꝛpus ſuũ: q̃ non indigebat. Et rñdet φ hoc ideo
fecit vt daret eis exẽplũ ſumẽdi ſicut eſt ꝑ aquã baptiza-
tus. Septimo ſi quereẗ quid ꝑ illud ꝓnomẽ hoc demõ-
ſtreẗ cũ ſacerdos dicit. Hoc eſt coꝛpus meũ. Ad hoc re-
ſpondet be. Hiero. in ſuo li. de officio miſſe ⁊ multi alij
φ iſta v̓ba ↄſecrationis panis: ⁊ ſilr̃ ↄſecratiõis ſanguĩ-
nis: nõ dicunẗ ſignificatiue ſꝫ tñ recitatiue. Dicũt eñ
φ xp̄s ſic inſtituit φ apl'i ⁊. lxxij. diſcipli ſcirẽt φ dñs in
cena oꝛdinauit eos ĩ ſacerdotes necnõ ⁊ eoꝝ ſucceſſoꝛes
dicẽdo iſta verba ſupꝛa narrata. que cũ intentione cõſe-
crandi ↄficiunt euchariſtie ſacr̃m. ⁊ oñdunt duplici ra-
tione. Pꝛima q2 ſacerdos dicit ea in ꝑſona chꝛiſti et nõ
ſua. nec loquitur de coꝛpoꝛe ſuo: ſed de coꝛpoꝛe chꝛiſti. ⁊
diẗ glo. de ↄſecr̃. diſt. ij. c. timoꝛẽ. Si ſacerdos ꝓferret illa
v̓ba ſignificatiue mẽtireẗ. Secũda ratio. Sacerdos aũ
verba ↄſecrationis narrat aliq̃ que xp̄s dixit nõ ſignifi-
catiue: ſꝫ recitatiue dicendo. Accipite et comedite hoc ẽ
coꝛpus meũ. Et ſicut ſacerdos dicit recitatiue aliq̃ ver-
ba que p̄cedunt verba cõſecrationis: ſꝫ aliq̃ que ſequũ-
tur. ita etiã dicit recitatiue v̓ba cõſecratiõis. Sꝫ Tho.
de argentina dicit φ ſacerdos dicit non ſolũ verba illa
recitatiue: ſꝫ etiã ſignificatiue. et dicit φ illud ꝓnomen
hoc ſit partim demõſtratiuũ ad ſenſum: ⁊ ꝑtim ad ocu-
lũ ſeu ad intellectũ. vt ſit ſenſus iſtius ꝓpoſitionis. hoc
eſt coꝛp⁹ meũ. i. hoc illud qđ eſt p̄ns. ſ. trãſſubſtãtiãdũ ẽ
coꝛpus meũ. ⁊ ſic ad ſenſum demonſtraẗ ꝑ illud ꝓno-
men hoc ſubſtãtia panis. q2 ibi eſt panis ſub ꝓꝓꝛijs ſpe-
ciebꝰ. Ad intellectũ aũt coꝛpus chꝛiſti qđ ibi erit ſub ac-
cidentibꝰ panis in fine ꝓlationis verboꝝ ↄſecrationis
iſtius opinionis eſt doctoꝛ Hugo de ſan. vic. in lib. đ
ſancta trini. di. Quando ſacerdos dicit cũ intentiõe cõ-
ſecrandi hoc eſt coꝛpus meũ. ꝑ illud ꝓnomen hoc non
demonſtraẗ coꝛpus xp̄i p̄ntialiter. ſed demõſtraẗ id qđ
erit ibi dũmodo ſubſtantia panis fuerit tranſmutata.
Secundum ſacramentũ quod deus inſtituit pt⁹ eſum
agni paſchalis fuit ſacramentũ oꝛdinis ſacerdotalis. q2
ꝑ illa verba Luc. xxij. Hoc facite in meã cõmemoratio-
nem: apl'os in ſacerdotes oꝛdinauit vt hr̃ ex glo. de cõ-
ſe. di. ij. c. timoꝛẽ. in glo. ſuꝑ v̓bo coꝛp⁹. Et hui⁹ q̇deꝫ vt
ipſi ⁊ eoꝝ ſucceſſoꝛes debite oꝛdinati poſſent ↄficere eu-
chariſtie ſacr̃m. ⁊ nõ ſolũ ꝑ iſta v̓ba oꝛdinauit dñs apo-

ſtolos in ſacerdotes. verumetiaꝫ. lxxij. diſcipulos in eo
dem cenaculo licet in alia menſa. vt pōt patere ex decre
to di. xxiij. c. dominꝰ. vbi dicit̄ ꝙ dñs ꝑ. xij. aplo̅s tan-
ꝙ̄ maiores ſacerdotes. ⁊ ꝑ. lxxij. diſcipulos q̄ſi minores
inſtituit ſacerdotiū. Petrū vo in ſummū ſacerdotē ele-
git: dū ei p̄ oībꝰ claues regni celoꝝ tribuit. Et circa hoc
eſt notandū ꝙ dominus ꝑ iſta verba. hoc facite in me-
am cōmemorationem. nō ordinauit. xij. aplo̅s in maio
res ſacerdotes. ſ. in epiſcopos. ⁊ lxxij. in minores. ſꝫ per
reſurrectionem ſuaꝫ aplo̅s in ep̄os ordinauit. et hoc fu
it factum. xj. diſcipulis poſt reſurrectionē dñi qñ abie-
runt in galyleam in mōtem quē ꝯſtituerat illis Jeſus.
⁊ fuit hic mons thabor: vbi videntes eū apli. q̄dã ado
rauerunt. quidam dubitauerunt Marci vlti. Et vide
tur eſſe illa viſio de qua loquit̄ apl's. j. Cor. xv. Viſus
eſt plus ꝙ̄ quingentis fratribꝫ. Et benedixit eis cū ma
nuū impoſitione: vt patet ex dicto Auguſtini. que infe
rius ſtatim ponet̄. Euntes docete oēs gentes bapti-
zantes eos in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti. Et per
illa verba eos dñs in epiſcopos ordinauit: vt dicit Leo
papa ſcribens epiſcopis ſycilie. Et ponit̄ de cōſecra. di.
iij. Poſtꝙ̄ dñs reſurrexit a mortuis diſcipulis ſuis in q̄
bus omnes eccleſiarū preſules dicebant̄. ⁊ formã ⁊ po-
teſtatem tradidit dicens. Euntes docete omnes gen-
tes baptizantes eos in noīe patris et filij et ſpūſſancti.
Jdeo patet ꝑ be. Auguſt. li. xxix. ve. teſtamēti. Nemo
inquit ignoret epiſcopos ſaluatorem inſtituiſſe. ſ. ꝓuſꝙ̄
aſcenderet in celos imponens manus aplis ordinauit
eos ep̄os. Ex q̄bꝫ liquet ꝙ̄uis Judas fuit ſacerdos or-
dinatus cū alijs aplis. nō tamen fuit cuꝫ eis pontifica-
lem adeptus dignitatē. Sed ſi di. tñ de Juda dicit̄ pſ.
cviij. Epiſcopatum eius accipiet alter. ſ. Mathias. qui
nō accepit epiſcopatum Jude. q: ep̄s nō fuit. ſed queꝫ
habuiſſet Judas ſi ſtetiſſet. ⁊ nō a collegio aploꝝ ceci-
diſſet. Et ita dictum ꝓphete eſt intelligendū. Et q: ma
thias fuit vnus de. lxxij. diſcipulis ⁊ ꝑ chriſtuꝫ in ſacer
dotem ordinatus ipſum poſtea apoſtoli in epm̄ ordina
uerunt. vt di. xxj. clerus. vt eis eſſet equalis in honore.
Jtē be. Jacobꝰ apl's lꝫ cū alijs fuit ep̄s a dño ordinatꝰ
tñ poſtea ab aplis fuit archiep̄s ordinatꝰ. vtꝫ. lxv. diſt.
porro. Poſtꝙ̄ igit̄ xp̄s hec duo inſtituit ſacramēta ait.
Math. xxvj. et Marci. xiiij. Amen dico vobis: nō bi-
bam ammodo de genimine. id eſt generatione vel fru-
ctu vitis. donec bibam illud nouum. id eſt nouo modo
in regno dei. Et hoc cū dixiſſet: vt d' Joh. xiij. Jheſus
turbatꝰ ſpū: ⁊ ꝓteſtatꝰ eſt dicens. Amen amē dico vo-
bis: q: vnus ex vobis tradet me iſta nocte. Hec quidē
turbatio figurata fuit Danielis. v. vbi legit̄ ꝙ Baltha
ſar rex fecit grande cōuiuiū optimatibꝫ ſuis. eadem ho
ra apparuerūt digiti ſcribentes in ſup̄ficie parietis au-
le regie. Tūc facies regis cōmutata ē. ⁊ cogitatiōes tur
babant eū. Balthaſar interp̄tatur abſorbens diuitias
domini. et ſignificat chriſtum. in quo ſunt omnes diui
tie. in eo ſunt omnes theſauri ſapientie ⁊ ſcientie abſcō
diti. Hic cum feciſſet magnū cōuiuiū ſui ſanctiſſimi ſa
cramenti corporis ⁊ ſanguinis electis apoſtolis ſuis q̄
erant ex omni populo optimates. apparuit manꝰ Ju-
de ſcribens ꝯtra ditionem chriſti. ꝓpter quod chriſtus
turbatus magis quidē ꝓpter Jude deceptioneꝫ ꝙ̄ ſui
ꝓ traditionem ⁊ paſſionem eminentē. Jdeo dixit Mat.
xxvj. Vnus veſtruꝫ me traditurus eſt. Sed quare do-
Nota minus ſuam traditionem in cena reuelauit: Rñdetur
ꝓpter tres cãs. Prima vt magis appereret malitia et neq̄
tia traditoris qui cum eo edebat. et tamen euꝫ tradere
volebat. Secunda vt reuelaret ſe eſſe deum q̄ futura p̄
uidebat. Tercia vt proditor puderet qui ſe chriſtum la
tere audiebat. Audientes aūt boni diſcipuli contriſta-
ti. id eſt ſimul triſtati ſunt valde. non ſolum ꝓpter ma-
giſtri mortem. ſed etiam quilibet pro ſe timebat ne ipſe
eſſet qui chriſtum traderet. Jdeo inceperunt ſinguli. id
eſt ſigillatim dicere. Nunquid ego ſum domine. ſcilicꝫ
qui te traditurus ſum. quaſi diceret quilibet. Tu ſcis
omnia anteꝙ̄ fiãt: qui noſcis melius quid ſit in homīe
ꝙ̄ homo in ſeip̄o. ſi cognoſcis me futurū eſſe talem di-
cas mihi. quia volo libens vt omnes alij me occidant.
Jeſus aūt reſpondens ait. Qui intingit mecum manū
in parapſide: ſm Matheum. ſꝫ ſm Marcum in catbi
no: hic me tradet. Et ponit hic preſens ꝓ preterito. in-
tingit ꝓ intinxit. quia dum edebant agnū paſchalem:
Judas ſemꝑ impudentior miſit manū cū chriſto ī vas
fictile. in quo fuit ſuccus lactucarū agreſtiū qui neceſſa
rius erat ad eſum agni paſchalis. quod alij propter re-
uerentiam chriſti non faciebant. licet vſi fuiſſent de la-
ctuca. Sed hoc alij boni diſcipuli non notabant domi
no ſic volente. vt dicit Hieronymus. Jdeo aſpiciebãt
inuicem heſitantes de quo diceret. Erat enī vnus re-
cumbens ſupra pectus Jeſu quem diligebat Jeſus. ſci
licet Johānes. cui Petrus annuit vt interrogaret q̄s
eſſet. Cui Jeſus ſecrete dixit. Jlle eſt cui intinctuꝫ ma-
nu porrexero. Et cum ille intinxiſſet manū dedit Jude
Et tunc poſt buccellam in eum ſathanas iuit. ſm Glo
ſam vt eum plenius poſſideret inſtigando ip̄m vt pro
ditionem inceptam non obmitteret. ſed citꝰ adimple-
ret. Jdeo dixit Orige. Attende quidem ꝙ primo nō in
trauit ſathanas in Judaꝫ. ſed immiſit in cor eiꝰ ſolū vt
ꝓderet preceptorē. poſt panem aūt in ip̄m ingreſſus ē.
Quãobrem timendum eſt. ne intrudat in cor noſtrum
quaſi aliquod ignotorum teloꝝ ſuoꝝ. Nam ſi intruſe-
rit inſidiat̄ vt ⁊ ipſe introeat. Judas aūt ne tacendo ſe
reum oſtenderet: quia dicit regula iuris libro. vj. Qui
tacet conſentire videt̄. Jdeo dixit. Nunquid ego ſum
rabi. id eſt magiſter. Non enī dixit ſicut ceteri diſcipuli
domine ſed rabi. q: iã fuit ſeruꝰ dyaboli. Cui Jheſus.
Tu dixiſti. id eſt teip̄m manifeſtaſti. ego non. Et non
xp̄s eum coram omnibꝫ diſcipulis manifeſtare voluit.
ꝓpter duo. Primo ne Judas a chriſto turbatus dicereꝫ
ſe ad tradēdū motū fuiſſe. et eo ꝙ xp̄s ei traditōnē im-
poneret. Scđo vt nos doceret nō loq̄ de pctīs alioꝝ oc
cult̄ ea reuelãdo ne eēt ꝯ cōe bonū. q: ſic dic̄ be. Aug'.
Sic pctm̄ ē mortale innocēti imponē crimē. ſic peccatū
mortale eſt occultū crimen ꝓximi ſi etiã verum eſſet re
uelare. quia eſſet ꝯtra charitatem ꝓximi. quem quilibꝫ
debet ſicut ſeip̄m diligere Math. xxij. vbi dicit domi-
nus. Diliges ꝓximū tuū ſicut teipſuꝫ. Et poſtea dixit
xp̄s Luce. xxij. Filius quidem hominis vadit ſcꝫ volū
tarie ad paſſionem pro humana ſalute. ſicut diffinituꝫ
vel ſcriptū eſt de eo Eſa. liij. Oblatus eſt quia ipſe vo-
luit. Et iterum. Sicut ouis ad occiſionem ductus eſt.
Et dicitur notanter. Filius hominis ſcilicet virginis.
quia licet ſit deus ⁊ homo. nō tamen tradebatur ⁊ pa-
tiebat̄ ſm deitatem in qua impaſſibilis eſt. vt de ſum.
tri. et fide catho. c. firmiter. Sed ſm humanã naturaꝫ
patiebat̄. tradebat̄ ⁊ capiebat̄. Jdeo ve. id eſt eterna dã
natio fiet illi homini ꝑ quē filius hominis tradet̄. Me
lius enī erat illi ſi homo natus nō fuiſſet. Et dicit mgr̄.
Bonum illi eſſet. quaſi diceret multo melius eſſet om-
nino nō eſſe. ꝙ̄ poſt morteꝫ eternaliter male eſſe. Circa
quod notandū. Ex quo hic fit mentio de traditōe: chri
ſtus multipliciter eſt traditus. primo a patre ex feruen-
tiſſima dilectione. iuxta illud apli ad Roma. viij. Pro
prio filio ſuo nō pepercit deus ſed ꝓ nobis omnibꝫ tra
didit illum. Secundo tradidit ſemetip̄m ex humilita-
te obedientie. Juxta illud ad Ephe. v. Tradidit ſeip̄m
ꝓ nobis hoſtiã ⁊ oblationem deo in odorem ſuauitat̄.
Et. j. Petri. ij. Tradebat ſe iudicãti iniuſte. Tercio tra
didit eum Judas ex cupiditate auaricie ſicut hic. Ve
illi ꝑ quē filius hominis tradet̄. Et infra Math. xxvj.
Qui tradidit eum dedit eis ſignum. Quarto tradide-
runt eum iudei ex iniquitatis inuidia. quia Luce. xxiij.
dicitur. Sciebat Pylatus ꝙ propter inuidiam tradi-

diſſent eum. Quinto tradidit eum pylatus ex pverſita
te iuſticie. iuxta illud Luce. xxiij. Ihesum flagellatum
tradidit voluntati eoꝝ. Sexto vt dicit Orige. tradidit
eum dyabolus ex timore timens amittere gen⁹ huma-
nū: ꝓpter eius doctrinā ſi amplius viueret. non aduer-
tens ꝙ magis erat eripiendū genus humanū ab ipſo
ꝓpter mortem eius ꝗ̄ ꝓpter doctrinam. Quia igiṫ vo-
luntarie ſemetip̄m chriſtus tradidit. debem⁹ ꝛ nos ſpō
te tradere ei ad ſeruitium ſuum. iuxta illud pſal. ij. Ser
uite domino in timore ꝛ exultate ei cum tremore. Sed
ſunt heu multi qui ſe domino non tradunt. ſed potius
ſeruitio dyaboli: ad modum iudeoꝝ chriſtum crucifigē
tes. ſicut dicit Ambro. in ſermone dominice paſſionis.
quod fecerunt iudei tunc chriſtuz crucifigentes. Hoc
faciunt modo mali xp̄iani. lapidant ꝛ occidunt. et ſub-
dit. Quid eſt chriſtus: Rndet. Veritas pax ꝛ iuſticia.
Qui ergo pro falſitate veritatem derelinquunt. pro di-
ſcordia pacem. pro temporali precio iuſticiam. nihil ali-
ud videnṫ facere ꝗ̄ lapidare crucifigere ꝛ occidere chri
ſtum. quia ipſius dona extinguunt in ſeip̄is. Et ſbdit.
O ꝗ̄ pauci ſunt in tanta multitudine chriſtianoꝝ: qui
chriſtum non pſequuntur: lapidant et occidūt. Illi nō
aduertunt quod dominus dicit de eis per prophetam
pſal. lxij. Ipſi v̄o inuanuz queſierunt animam meam.
quaſi diceret vt trahitur ibidē ex glo. magiſtri. Licz ipi
querant animā. id eſt vitam meam in quo oīs viuit.
nihil tn̄ mihi faciunt. ſed ſibip̄i vitam ſubtrahunt. Iō
introibunt in inferiora terre. i. in infernum. qui dicitur
eſſe in medio terre. vt tradenṫ in manus gladij. i. pote
ſtatem diuine ſententie ꝛ vindicte. et partes vulpium
erunt. id eſt demonuz. Poſt hoc vt dicit Luc. xxij. Fa-
cta eſt ꝯtentio inter diſcipulos Ieſu: quis eoꝝ videreṫ
eſſe maior ꝛc̄. Deinde vt ait Ioh. xiij. dixit domin⁹ Iu-
de. Quod facis. ſ. in te iam cogitando quomodo ꝓmiſ-
ſam iudeis traditionem facias ꝛ pficias. hoc fac citius
ne diutina in humana ſalute fiat mora. Et dicit glo. ꝙ
xp̄s hoc nō dicit imparatiue. ſed pronunciatiue quaſi
diceret. quod facere iam intendis cito pficias. Et dixit
Iohānes. Hoc autem nemo ſciuit diſcumbentiuz ad
quid dixit ei. Quidaz enim putabant eo ꝙ loculos ha-
bebat Iudas ꝙ dixit ei Ieſus. Eme ea que opus ſunt
nobis ad diem feſtum: aut vt egenis aliqd daret. Cuz
ergo Iudas accepiſſet buccellam. exiuit cōtinuo abijt-
ꝗ̄ a xp̄o ꝛ a diſcipulis eius ad principes ſacerdotuz: vt
cum eis tractaret quomodo ipſuz traderet eis ſine tur
bis. Erat enī nox quando Iudas abijt. vt dicit Ioh.
xiij. Ecce habes breuiter q̄ geſta ſunt a chriſto feria q̄n-
ta. Nunc ſequiṫ de paſſione domini.

In die Paraſceues. Paſſio domini.

Decidit corona capitis
noſtri: ve nobis q: peccauimus Trenoꝝ. v.
Flos roſarum inter alios flores abilior eſt ad
faciendū ſerta capitis aut coronas. q: p̄ alijs floribꝫ ca-
put hominis fulcit decenti⁹ ꝛ ornat. ꝛ ꝗ̄diu durat flos
roſarum vt in vere: tamdiu ſunt homines letiores ca-
pita ſua roſis coronantes ac ſeinuicem exhortātes. Ve-
nite coronemus nos roſis anteꝗ̄ marceſcant. et nō pre
tereat nos flos campi Sap̄. ij. Cū aūt deciderit flos et
marceſcit ſtatim euanat naturalis leticia. vt hoīes non
tā leti ſint. ꝛ occupat hoīem magis triſticia. ꝛ cāt⁹ aiūi
vt cōiter ꝯticeſcit. Sp̄ūaliter p florē roſaꝝ intellige chri
ſtū dn̄m noſtrū q̄ ortus eſt a radice virginea ꝛ benedi-
cta virgine Maria. Iuxta vaticiniū Eſa. xj. Egrediet
virga de radice Ieſſe ꝛ flos de radice eius aſcēdet. Iſte
flos xp̄m figurat vt dic̄ be. Bern̄. flos eſt virginis fili⁹
flos candidus et rubicundus ex milibꝫ electus. eſt flos
in quem deſiderant angeli pſpicere. et eſt flos ad cui⁹
odorē reuiuiſcūt mortui. hec Bern̄. Iſte igiṫ flos deli-
catiſſim⁹ eſt chriſtus Ieſus corona et ſertū capitis nr̄i.
q: p ip̄m ſancti apl̄i coronati ſunt. martyres inuicti lau
reati. virgines caſte exornate ſunt. ꝓpter qđ deuot⁹ do-
ctor amand⁹ loquens ad electos in hora. Sap̄. li. j. c. ij.
dicit. Serta de ſertis aurea ineffabiliter micātia. facie
choruſci ꝛ indumento ſplēdidi. cantu iocūdi ꝛ ſertis re
dimiti. ꝛ vere q̄ oēs electos iā p ſemetip̄m coronauit
vt de quolibet dici poſſet illud pſ̄. viij. Gloria ꝛ hono-
re coronaſti eū dn̄e. Etiā ꝛ nos oēs coronabit. Iuxta il-
lud Eſa. xxviij. In die illa. ſ. vltimi iudicij: vl' cū aīa exi-
erit de corpe. erit dn̄s exercituū corona glorie: ꝛ ſertū ex
ultatiōis reſidui ppl̄i ſui. Ecce hō corona hec ꝛ flos ele-
ctis decidit hodie p mortē acerbiſſimam ſicut ꝓphauit
Eſa. xl. Exiccatū eſt fenū ꝛ decidit flos. Quid aūt ſit fe
num exponit idē ꝓpha. Vere inq̄t fenū eſt pplus. ſ. iu-
daicus qui totaliter erat exiccat⁹ ab humore miſericor-
die ꝛ pietatis. ꝙ vicz chriſto nullam miſc̄diaz demōſtra
uit. ſed totaliter in cruce ꝯtriuit. vt impleret illud Iob
xiiij. Quaſi flos egrediṫ ꝛ ꝯteriṫ. Egreſſus eſt enī xp̄s
vt flos albus ex vtero virginis p puritatē. ꝛ rubricati-
uus ex flagellis et plagis p iudeoꝝ crudelitatē. ꝁ demū
ꝯtrit⁹ p cruce aſpitatē. Et q: hodie cecidit flos ꝛ corona
nr̄a. iō cor virginis benedicte ei⁹ mr̄is triſticia occupa-
uit: et leticia ab ea euanuit primo pre oībꝫ vt dicat illud
Treñ. ij. Defecerūt p̄ lachrymis oculi mei. ꝯturbata ſ̄t
viſcera mea. effuſuz ē iecur meū ſup ꝯtritione filij mei.
Maria enī velut roſa florida quāto letior fuit in huius
floris ꝯturitione tāto fuit triſtior afflicta in eius paſſio
ne. ita vt deſideraret mori ꝓ eo di. ij. Regū. xviij. Fili
mi quis mihi tribuat. q. d. Vtinā placeret tue maieſta
ti vt ego moriar ꝓ te. Libenti⁹. n. prius mortua fuiſſet.
vt mortē hāc ignominioſam filij ſui nō vidiſſet. Dein-
de apl̄i q̄ in pn̄tia chriſti leti extiterunt. Quia Mat. ix.
Nō pn̄t filij ſponſi lugere ꝗ̄diu cū illis eſt ſpōſus. poſt
ꝗ̄ chriſt⁹ ver⁹ flos ab eis eſt captus ꝛ ablatus. triſtes et
doloroſi ſunt facti. Et q̄libet potuit cōgrue dicere cum
Dauid. ij. Reg. j. Doleo ſup te fraṫ mi Ionatha deco-
re nimis ꝛ amabilis valde ſup amorē mulieꝝ. Sic̄ maṫ
vnicū amat filiū ita te diligebā. Deinde ſancta eccleſia
in caſu huius floris xp̄i triſtata ē di. Iob. xxx. Verſa ē
cithara mea in luctū ꝛ gaudiū meū ꝛ organū meū in vo
cē flentiū. Et demū tu hō pctōr pſpice de feneſtra do-
mus tue ꝯſcie ꝛ vide iuuenē. xxxiij. annoꝝ ꝛ triū men-
ſiū ſm̄ Cirſ. Quō tranſiuit p plateas hierl'ēm vinctus
ꝛ ligatus. ꝛ liuore verberū immutat⁹. Quo viſo exue ve
ſtes iocunditatis ꝛ leticie ꝛ indue te veſtibꝫ lugubratīs
ꝛ triſticie. q: facti ſum⁹ hodie ſine cōſolatore ꝛ patre. qm̄
iā defecit gaudiū cordis nr̄i. verſus eſt in luctū chorus
noſter Treñ. v. Scindite igiṫ o pctōres corda vr̄a per
cōpunctionē ꝛ mr̄is digniſſime portate merorē. aploꝝ
dolorē. q: pctā noſtra filiū amantiſſime virginis. ꝛ ma-
giſtrū aploꝝ occiderunt. Dicat. n. q̄libet cum Anſ. in
oratione ad dn̄m Ieſum xp̄m. Cur tu anima mea non
es ꝯpaſſa caſtiſſime virgini: digniſſime matri ei⁹. beni-
gniſſime domine tue. q. d. ꝓpter pctā tua orbata eſt filio
ſuo chariſſimo. ꝓpter te patiṫ. Ideo merito frēs ſecum
paſſiones ꝛ merores ſuſtineamus. Proijce igitur a te o
peccator homo cor lapideū ꝛ aſſume ꝯpaſſibilē carnem
luctū vnigeniti fac tibi planctū amaruz. Hiere. vj. q̄a
pctā tua xp̄m occiderūt vt dr̄ in pſ̄. lxviij. Propṫ te ſu-
ſtinui obprobriū ꝛc̄. Idē ptz i v̄bo p̄aſſumpto. Cecidit
corona capitis noſtri. ve nobis q: peccauim⁹. q. d. ꝓpter
pctā noſtra cecidit in tam acerbiſſimaz penā ꝛ paſſionē
de q̄ quidē paſſione vt digne loq̄ valeamus matrē me-
ſtam ſalutem⁹ dicētes. Salue regina miſericordie. hāc
quidē paſſionē licet ſit longa. tn̄ dūtaxat ꝛ principaliṫ
in duo diuidiṫ. ſcz in noctem iudaice punitiōis. et in di-
em gentilice examinationis. Primo igiṫ paſſio pn̄s di-
uidiṫ in noctē iudaice punitiōis. q: in iſta nocte Ieſus